

KRZCZONOWSKI GOŚCINIEC

Wydawnictwo Krzczonowskiego Stowarzyszenia Regionalnego
ISSN 2082 - 69 4X

Nr 1 (36) 2016

Egzemplarz bezpłatny

10 lat

Pole

*z rozwianą grzywą
galopuje w letnią ciszę
wiatr dojrzeva zapachem pieczywa
i weselnych szyszek
a słońce ścieka na kłosa
na krople potu
w ziarno zastygłe*

*... błogosławione niech będą
ręce prostych
niezdarne w kochaniu
w pracy śmigłe.*

Józef Małek
ze zbioru „Poezje”, 1994 r.

SPIS TREŚCI:

AKTUALNOŚCI GMINNE

1. Gminne kołędowanie – Redakcja	s. 2	15. II Powiatowe Forum Kobiet – Redakcja	s. 11	2. Stanisław Szacoń ps. „Pałka” – Lech Wójcik	s. 15
2. XI Powiatowy Przegląd Jasełek – Jolanta Mysłowska	s. 3	16. Klub modelarski ROKiS w Krzczonowie – Redakcja	s. 11	3. Z żalobnej karty – Janina Wójtowicz – Redakcja	s. 16
3. Ferie w ROKiS – Redakcja	s. 4	17. Gminne obchody 3 Maja – Redakcja	s. 11	4. Zygmunt Sadkowski – Maria Zofia Skalecka	s. 16-17
4. Krzczonovia – Redakcja	s. 5	18. Przekazując pamięć, kształtujemy tożsamość! – Anna Czernicka-Szpakowska	s. 12	5. Wygnańcy – Maria Zofia Skalecka	s. 17-18
5. Strażacki Klub Sportowy w Sobieskiej Woli – SKS	s. 5	19. Palenie śmieci szkodzi Twojemu zdrowiu i zdrowiu Twoich bliskich – Redakcja	s. 12	II ETNOGRAFIA	
6. Nie taki Sobie Teatr – Redakcja	s. 6	20. Inwestycje gminne – Redakcja	s. 13	1. Zwyczaje i tradycje regionu krzczonowskiego – Jolanta Skoczylas	s. 18
7. Śladami krzczonowskiej tradycji – Redakcja	s. 6-7	21. Ogłoszenia dla mieszkańców – Redakcja	s. 13	III KULTURA I OŚWIATA	
8. Gminny Dzień Kobiet – Redakcja	s. 8	22. Nieodpłatna pomoc prawna w ROKiS – Redakcja	s. 14	1. Biblioteka inspiruje – Redakcja	s. 19
9. XVI Jarmark Wielkanocny – Redakcja	s. 8-9	23. Osiągnięcia sportowe uczniów – Grzegorz Bobak	s. 14	2. Kto czyta książki? – Redakcja	s. 19-20
10. Festiwal Wielkanocny w Skansenie – Redakcja	s. 9	24. Wydarzenia – Redakcja	s. 3-7	3. „Wisła w kulturze Lubelszczyzny” – Redakcja	s. 20
11. Zasłużony na rzecz działalności OSP Gminy Krzczonów: Gustaw Szorek – Redakcja	s. 10	25. Wiadomości lekarza weterynarii: Wiosna w pełni, kleszcze atakują – Beata Antczak	s. 21	IV ZASŁUŻENI DLA KULTURY	
12. Turniej wiedzy pożarniczej – Redakcja	s. 10	KRZCZONOWSKI GOŚCINIEC		1. Wspomnienie o... O. prof. Leonie Benigdy Dyczewskim – Redakcja	s. 21
13. Nowy Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP w Krzczonowie. Sylwetka Komendanta Gminnego OSP – Andrzej Bartnik – Redakcja	s. 10	I HISTORIA GMINY KRZCZONÓW, OSÓB I MIEJSCOWOŚCI		V OGŁOSZENIA	s. 22
14. Manewry jednostek gminnych OSP – Redakcja	s. 10	1. Tajemnice Siemionów – Stefan Żagiel	s. 15	VI LISTY OD CZYTELNIKÓW	s. 22
				VII REKLAMY	s. 22-23
				VIII OKŁADKA	
				1. Pole – Józef Małek	s. 1
				2. II Gminny Dzień Dziecka	s. 24

GINNE KOŁĘDOWANIE

W niedzielny wieczór 27 grudnia 2015 r. w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sportu w Krzczonowie miało miejsce niezwykle muzyczne wydarzenie. Na zaproszenie Pani Wójt na sali widowiskowej zbrali się członkowie zespołów, scholi oraz mieszkańcy gminy, by kołędą uczcić ten bogaty w tradycje ludowe czas.

Redakcja

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: Beata Antczak, Andrzej Bartnik, Beata Gajur, Grzegorz Bobak, Teresa Gutek, Jolanta Mysłowska, Elżbieta Noga, Czesława Safiejko, Anna Szpakowska, Beata Woroszyło, Lech Wójcik, Stefan Żagiel, Jolanta Żmudziak, SKS Sobieska Wola.

ZDJĘCIA ZE ZBIORÓW: Kartoteka Regionalna GBP i KSR, ROKiS.

REDAKCJA MATERIAŁÓW ETNOGRAFICZNYCH I HISTORYCZNYCH: Krzczonowskie Stowarzyszenie Regionalne.

REDAKTOR WYDANIA: Teresa Gutek.

REDAKCJA AKTUALNOŚCI: Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie, e-mail: rokiskrzczoneow@tlen.pl

OKŁADKA: „Pole” – Józef Małek, II Gminny Dzień Dziecka – fotorelacja.

OPRACOWANIE GRAFICZNE: Teresa Gutek.

SKŁAD: Pel Invictus, e-mail: pelinvictus@gmail.com.

WYDAWCA: Krzczonowskie Stowarzyszenie Regionalne, e-mail: krzczonowskie@tlen.pl.

DRUK: Comernet Sp. z o.o., info@comernet.pl.

NAKŁAD: 1000 egz.

Wszelkie Prawa Zastrzeżone.

Aktualności Gminne 18

XI POWIATOWY PRZEGLĄD JASEŁEK

Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie przy współudziale 37 Drużyny Harcerskiej „Ogniki” już po raz jedenasty zorganizował Powiatowy Przegląd Jasełek w Krzczonowie, który odbył się 28 stycznia 2016 r. w budynku ROKiS. Celem przeglądu było kultywowanie tradycji ludowych o treściach chrześcijańskich, promowanie środowiska lokalnego i powiatu lubelskiego, środowisk szkolnych i uwrażliwienie uczestników na potrzeby i możliwości dzieci niepełnosprawnych.

W Przeglądzie wzięło udział 250 dzieci i młodzieży występujących w 12 zespołach z województwa lubelskiego: SOSW Załucze, SOSW Bystrzyca, kl. II b SP Krzczonów, Oddział Przedszkolny z Krzczonowa, SP Gielczew, Zespół Szkół Ogólnokształcących z Rybczewic, SP Nasutów, SP Jakubowice Konińskie, SP Prawiedniki, SP Ciecierzyn, 37 DH „Ogniki” z SP i Gimnazjum w Krzczonowie, Filia w Koszarzewie.

Przeegląd został zorganizowany, aby ocalić od zapomnienia ten piękny staropolski zwyczaj jakim są jasełka, które śmieszą i wzruszają oraz przypominają Święta Bożego Narodzenia. Cieszy nas, że zainicjowany przez nas przegląd zyskał tak dużą popularność. Jesteśmy wdzięczni Państwu przygotowującym zespoły za coraz większe zainteresowanie i wspólne tworzenie tradycji kołędowania w naszym regionie. Dziękujemy również naszym sponsorom i wszystkim, którzy pomagali nam w przygotowaniach. Szczególnie dziękujemy Panu Krzysztofowi Hetmanowi – Europosłowi, Panu Sławomirowi Sosnowskiemu – Marszałkowi Województwa Lubelskiego

i Arturowi Walaskowi – Wicemarszałkowi Województwa Lubelskiego, Panu Pawłowi Pikule – Staroście Lubelskiemu, Pani Katarzynie Bryda – Wójtowi Gminy Krzczonów oraz księdzu Waldemarowi Nieckarzowi – Proboszczowi parafii Krzczonów, którzy objęli honorowy patronat nad naszym Przeglądem. Dziękujemy też Dyrekcji Szkoły Podstawowej Pani Danucie Poniewozik i Gimnazjum Panu Pawłowi Prusiowi za możliwość zorganizowania XI Przeglądu Jasełek, Państwu Iwonie i Włodzimierzowi Staszczynom i Pani Marii Dawidczyk, Pani Grażynie Wiurkiewicz-Juryckiej i Panu Markowi Juryckiemu, Elżbiecie Pawlak i Beacie Antczak oraz wszystkim miejscowym przedsiębiorcom za długoletnią współpracę ze szkołą i drużyną harcerską i udzielone wsparcie finansowe. Dziękujemy również gronu pedagogicznemu, rodzicom oraz mieszkańcom naszej gminy za okazaną pomoc. Cykliczna organizacja w/w imprezy cieszy się coraz większym zainteresowaniem i popularnością w województwie lubelskim.

Jolanta Mysłowska

WYDARZENIA:

2015

27 grudnia – Wspólne Śpiewanie Kolęd w ROKiS.

2016

6 stycznia – Udział delegacji w Orszaku Trzech Króli organizowanym przez Kurię Metropolitalną w Lublinie. Kolejny już rok naszą gminę pięknie reprezentowała młodzież w koncercie kolęd w Archikatedrze Lubelskiej 6 stycznia 2016 r. w uroczystości w Archikatedrze, uczestniczył Ksiądz Proboszcz Waldemar Nieckarz, organista Iwo Jabłoński oraz rodzice występujących osób.

22 stycznia – Bal Karnawałowy przedszkolaków Bajkowa Kraina.

28 stycznia – XI Powiatowy Przegląd Jasełek w ROKiS w Krzczonowie.

5 luty – Powiatowy Zjazd Straży Pożarnej w Krzczonowie.

6 luty – Bal Karnawałowy w ROKiS.

12 luty – Bal Karnawałowy przedszkolaków z Akademii Poziomkowej.

13 luty – II Otwarty Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy.

13 luty – Dzień Babci i Dziadka zorganizowany przez przedszkole „Bajkowa Kraina”.

15–20 luty – Ferie w świetlicach wiejskich, bibliotekach „ROKiS na kółkach”

22–27 luty – Ferie w ROKiS i bibliotekach (zajęcia taneczne potem Mini Turniej Tańca, warsztaty pisania pisanek metodą batikową, zajęcia kulinarne na wesolo, wiklina papierowa, tworzenie ozdób świątecznych z masy solnej, ozdabianie

WYDARZENIA:

słoiów i jajek metodą decoupage, kartki na dzień kobiet metodą scrapbookingu, karaoke, gra miejska, ROKiS-owe kino, modelarstwo, zajęcia sportowe).

25 luty – Wyjazd do teatru im J. Osterwy Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych oraz pracowników ROKiS na sztukę pt. „Wiele hałasu o nic”.

26 luty – Wyjazd dzieci na basen AQUA Lublin, lodowisko oraz do kina Cinema City.

27 luty – Halowy turniej piłki nożnej o Puchar Wójta Gminy Krzczonów.

28 luty – Premiera krzczonowskiego kobiecego teatru amatorskiego, o nazwie „Nie taki sobie teatr” działającego przy ROKiS, prowadzonego przez Mateusza Wróblewskiego z Bychawy.

4 marca – Szkolne występy z okazji Walentynek.

AKTUALNOŚCI GMINNE

FERIE W ROKIS

Kolejny już raz Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie zorganizował ferie dla dzieci i młodzieży. W tym roku po raz pierwszy zorganizowano ferie objazdowe. Pierwszy tydzień ferii zorganizowano we wszystkich świetlicach wiejskich z terenu całej gminy. Należy podkreślić, iż pomysł został przyjęty bardzo pozytywnie wśród mieszkańców. W każdej miejscowości na przemian odbywały się zajęcia plastyczne i kreatywne prowadzone przez pracowników ROKiS oraz warsztaty pisania pisanek metodą batikową, które prowadziły Twórczynie Ludowe z naszej gminy oraz mnóstwo gier i zabaw.

Drugi tydzień ferii zimowych minął pod znakiem aktywnego wypoczynku w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sportu w Krzczonowie. Rozpoczęli sportowo, wszyscy chętni mogli wziąć udział w „II Otwartym Turnieju o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Krzczonów w Tenisa Stołowego”. W rozgrywkach wzięło udział wielu chętnych amatorów tego sportu, którzy w sportowej rywalizacji rozegrali wiele zaciętych meczy. Przez cały czas ferii w ROKiS odbywały się darmowe zajęcia taneczne prowadzone przez Pana Bartosza Staszaka. Zakończeniem zimowych zmagania tanecznych był Miniturniej Tańca o puchar Wójta Gminy Krzczonów. W konkursie wzięło udział ponad 50 osób. Należy podkreślić, iż poziom jaki zaprezentowali uczestnicy konkursu był wysoki, biorąc pod uwagę krótki czas przygotowań. Ze względu na wyrównany poziom Pani Wójt Katarzyna Bryda, uhonorowała każdego uczestnika pamiątkowym medalem i dyplomem. W czasie ferii nie zabrakło również zajęć plastyczno-technicznych. Dzieci wykonywały masę pięknych prac używając przy tym wielu technik. Pani Monika Mardoń z Krzczonowa Trzeciego przeprowadziła warsztaty z wikliny papierowej. Uczestnicy mieli okazję poznać tę metodę, ponad to każdy mógł wykonać dla siebie coś wyjątkowego. Panie ze Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych Gminy Krzczonów pokazały jak wykonać ozdobę z masy solnej. Prace budziły ogromne zainteresowanie, chętnych do wykonania figurki z masy solnej było wielu.

Pracownicy ROKiS jak przystało na placówkę kulturalną dużą część czasu wypełniali zajęciami artystycznymi m. in. z scrapbookingu, decoupage, modelarstwa. Przez cały okres zimowiska organizowano konkursy z nagrodami, faworytem uczestników okazały się kalambury. Harcerze z 37 drużyny harcerskiej „Ogniki” zorganizowali dla dzieci grę miejską po terenie Krzczonowa, zakończone wspólnym ogniskiem i harcerskimi zabawa-

mi. Codziennie Panie z ROKiS przyrządzały pyszne kolorowe dania dla uczestników zimowiska. 26 lutego dzięki Pani Wójt oraz Pani Jolancie Mysłowskiej, które pozyskały sponsorów, harcerze, zuchy, dzieci i młodzież z zespołów działających przy ROKiS miały możliwość darmowego wyjazdu na basen AQUA Lublin, lodowisko oraz do kina Cinema City. Na zakończenie ferii odbył się Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Krzczonów. W zorganizowanym przez klub KKS Krzczonovia starciu wzięło udział wielu młodych wspaniałych sportowców z naszej gminy oraz gminy Wysokie. Każdy z zawodników otrzymał pamiątkowy dyplom i medal. Zaś przy pysznym obiedzie wszyscy wspaniale się zintegrowali. Duże zadowolenie uczestników było dla organizatorów ferii, potwierdzeniem dobrze spełnionego obowiązku. Ekipa z ROKiS intensywnie pracuje nad scenariuszem wakacyjnym. Już teraz w imieniu organizatorów zapraszamy na zajęcia wakacyjne!

Wyniki Turnieju o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Krzczonów:

Szkoła Podstawowa (dziewczęta)

1. Wiktoria Kusy
2. Julia Burył

Open (dziewczęta)

1. Agata Bobak
2. Sylwia Wójtowicz
3. Klaudia Genca

Szkoła Podstawowa (chłopcy)

1. Dawid Adamiak
2. Jakub Pacek
3. Michał Bury

Gimnazjum (chłopcy)

1. Konrad Rozenek
2. Dawid Żmudziak
3. Michał Piwnicki

Men Open

1. Grzegorz Bobak
2. Tomasz Sobiech
3. Henryk Solowski

Redakcja

AKTUALNOŚCI GMINNE

KRZCZONOVIA

Od stycznia w Klubie KKS Krzczonovia działają dwa nowe zespoły dzieci i młodzieży. Trener Marcin Szołdziński prowadzi grupę dzieci urodzonych w 2006 r. i młodszych. Zajęcia prowadzone są w środy i soboty. Grupę starszą prowadzi trener Michał Kłodnicki. Zajęcia odbywają się w poniedziałki i wtorki na stadionie w Krzczonowie.

Trenerzy dostarczają wszelkich starań aby uczestnicy byli zadowoleni. Organizują dla swoich podopiecznych różne atrakcje. Ostatnio starsza grupa miała możliwość wyjazdu

na mecz Górnik Łęczna- Lech Poznań, zaś drużynie młodszej zorganizowano rozgrywki w piłce halowej w ferie. Już 26 czerwca chętni będą mogli podziwiać zmagania drużyn na corocznym turnieju o Puchar Wójta Gminy Krzczonów. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych którzy chcą zapisać się na zajęcia do kontaktu z trenerami: Michał Kłodnicki, Marcin Szołdziński.

Redakcja

STRAŻACKI KLUB SPORTOWY W SOBIESKIEJ WOLI

Niedawno na terenie naszej gminy w Sobieskiej Woli dzięki determinacji tamtejszej młodzieży został założony Strażacki Klub Sportowy. Jego powstanie zawdzięczamy Patrykowi Kłęczce oraz Sebastianowi Sawickiemu. Szczególne podziękowania należą się Leszkowi Basiakowi, który udostępnił działkę pod budowę boiska. Funkcjonowanie Klubu nie byłoby możliwe bez wsparcia pełniącej funkcję sekretarza w Urzędzie Marszałkowskim a pochodzącej z Sobieskiej Woli Anny Augustyniak, która sponsorowała zakup sprzętu piłkarskiego oraz strojów dla zawodników. Anna Augustyniak pomogła też zorganizować mecz towarzyski z BKS

Lublin. Dla Strażackiego Klubu Sportowego był to nie lada sukces, gdyż zremisowali z bardziej doświadczoną drużyną 2:2, zaś w rzutach karnych pokonali przeciwników 2:0. Ta wygrana zaowocowała jeszcze większym zaangażowaniem w rozwój Klubu. W marcu bieżącego roku drużyna wzięła udział w turnieju halowym i zajęła II miejsce. Obecnie jest tworzona drużyna żeńska. Już teraz zawodnicy zapraszają wszystkie miłośniczki i miłośników piłki nożnej na mecze z udziałem Strażackiego Klubu Sportowego Sobieska Wola.

SKS Sobieska Wola

WYDARZENIA:

5 marca – Wizyta fundacji „Wczoraj i dziś dla jutra”, udział w warsztatach „Śladami krzczonowskich tradycji”.

8 marca – Gminny Dzień Kobiet, spotkanie dla delegacji kobiet z terenu gminy Krzczonów.

8 marca – Warsztaty pisania pisanek metodą batikową dla przedszkola „Bajkowa Kraina”.

13 marca – XVI Jarmark Wielkanocny, XVII Konkurs na Pisanek Krzczonowską, VII Przegląd Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Regionalnych „Słomiany Kapelusze”, III Gminny Konkurs Plastyczny na Świąteczną Kartkę Wielkanocną, Rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego Krzczonowskiego Stowarzyszenia Regionalnego: „Cztery pory roku” – Wiosna – Lato – Jesień.

13 marca – Turniej eliminacyjny II Mistrzostw Amatorskich w piłkę siatkową o Puchar Starosty Powiatu Lubelskiego w Jablonnie; zespół „Traktor Krzczonów Vollej” reprezentujący gminę Krzczonów zdobył tam pierwsze miejsce.

17 marca – Warsztaty pisania pisanek metodą batikową dla przedszkola Niepublicznego „Akademia Poziomkowa”.

18 marca – Warsztaty pisania pisanek metodą batikową dla Szkoły Podstawowej nr 2 w Lublinie.

19–20 marca – Lubelski Festiwal Wielkanocny – Muzeum Wsi Lubelskiej, udział delegacji z gminy Krzczonów.

AKTUALNOŚCI GMINNE

WYDARZENIA:

20 marca – Niedziela Palmowa w Krzczonowie, delegacje z wysokimi palmami członkiń KGW, samorządu lokalnego, dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkoli.

17 kwietnia – II Forum Kobiet zorganizowane przez LGD „Kraina wokół Lublina”.

27 kwietnia – Wybór Nowego Zarządu Oddziału Gminnego Związku OSP w Krzczonowie.

1 maja – Konkurs modeli kartonowych i plastikowych w Świdniku, udział koła modelarskiego ROKiS.

3 maja – Gminne Obchody Uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

3 maja – Koncert piosenki polskiej w wykonaniu zespołu Large.

3 maja – Występ krzczonowskiego teatru o nazwie „Nie taki sobie teatr” działającego przy ROKiS, prowadzonego przez Mateusza Wróblewskiego.

7 maja – Gminne obchwały OSP w Krzczonowie Pierwszym.

16 maja – Gminny Dzień Pamięci – Zastawie 2016 r.

16 maja – I mecz trampkarzy KKS Krzczonowia z Avenir Jabłonna – wygrany 4:3.

20 maja – Walne Zgromadzenie LGD „Kraina Wokół Lublina”, wybór nowego zarządu na lata 2016–2020. Udział przedstawicieli z gminy Krzczonów.

NIE TAKI SOBIE TEATR

28 lutego 2016 r. w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sportu w Krzczonowie odbyła się premiera amatorskiego teatru o nazwie „Nie taki sobie teatr”. Sztuka nosiła tytuł „Krótka rozprawa między wójtem, plebanem i kosmitą”. Tego wieczoru sala w bardzo krótkim czasie wypełniła się widzami, którzy byli ciekawi jak występują ich znajomi, przyjaciele czy też członkowie rodzin. Teatr działa przy ROKiS, a aktorami są osoby z pobliskich miejscowości. Przedstawiona komedia była bardzo udana o czym świadczyły liczne oklaski i głośny śmiech widzów w czasie spektaklu. Aktorzy podarowali wszystkim godzinę dobrej zabawy, za co jesteśmy im bardzo wdzięczni. Na zakończenie występujący otrzymali owacje na stojąco, a z sali słychać było okrzyki: „Bis!”. Gratulacje wraz z upominkami złożyła Katarzyna Bryda Wójt Gminy Krzczonów, Beata Woroszyło Sekretarz Gminy oraz Beata Gajur Dyrektor ROKiS. Podziękowania i kosz kwiatów wręczyło również Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych Gminy Krzczonów przez Panią Prezes Alfredę Zaberek. Zarówno widzowie jak i aktorzy w znakomitych nastrojach opuścili salę. Następnego dnia 29 lutego 2016 r. spektakl ten mogli podziwiać mieszkańcy Bychawy w Bychawskim Centrum Kultury. Publiczność była rozbawiona do łez. Obsada: proboszcz – Małgorzata Cioczek, wójt – Irena Kloc, kosmita – Anna Mazur, baba nr 1 – Agnieszka Mojak-Szołdzińska, baba nr 2 – Iwona Szpakowska, baba nr 3 – Jolanta Żmudziak, sufler – Teresa Pawlak,

scenariusz – Marcin Wąsowski, reżyseria – Mateusz Wróblewski, muzyka – Katarzyna Leszek-Szacoń.

Kolejny raz panie zaprezentowały się 17 kwietnia 2016 r. podczas II Forum Kobiet organizowanym przez LGD Kraina Wokół Lublina w nieco zmienionej obsadzie: proboszcz – Małgorzata Cioczek, wójt – Irena Kloc, kosmita – Agnieszka Mojak-Szołdzińska, baba nr 1 – Teresa Pawlak, baba nr 2 – Iwona Szpakowska, baba nr 3 – Jolanta Żmudziak, sufler – Anna Mazur. Występ bardzo się spodobał publiczności z terenu powiatu lubelskiego. Ostatni raz z tą sztuką panie wystąpiły 3 maja w godzinach wieczornych. Panie kolejny raz stanęły na wysokości zadania, zagrały rewelacyjnie rozbawiając wszystkich do łez. Czekamy z niecierpliwością na kolejne występy. Zapraszamy osoby chętne do dołączenia do grupy teatralnej.

Redakcja

ŚLADAMI KRZCZONOWSKIEJ TRADYCJI

5 marca w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sportu, gościliśmy, członków fundacji „Wczoraj i dziś dla jutra”. Fundacja skupia w swoich szeregach sympatyków tradycji, zwyczajów, kultury materialnej i niematerialnej z całej Lubelszczyzny i nie tylko. Członkowie fundacji zajmują się ochroną i podtrzymywaniem lokalnych tradycji i zwyczajów, wzmacnianiem poczucia tożsamości lokalnej, więzi społeczeństwa z dziedzictwem kulturowym, pielęgnowaniem polskości, świadomości narodowej i obywatelskiej. Są organizatorami wyjazdów, zlotów, wycieczek turystyczno-poznawczych, czego efektem była min. wizyta w Krzczonowie. Gospodarz spotkania zapewnił gościom ciekawie

wycieczki po Krzczonowie i warsztaty sztuki ludowej. Goście zwiedzili zabytkowy XVI w. kościół parafialny pw. WNMP, zapoznali się z jego historią, zabytkowym wnętrzem, oraz przyległymi do kościoła zabytkami w postaci XVIII w. dzwonnicy, kapliczki Św. Jana Nepomucena. W miejscowej szkole obejrzano wystawę regionalną i biograficzną dotyczącą patrona gimnazjum, Mikołaja Siemiona. Po wystawie oprowadziła, nauczyciel języka polskiego, opiekun redakcji gazetki gimnazjalnej, znawca historii regionalnej, Ewa Ziętek. Uczestnicy zapoznali się również z lokalną przedsiębiorczością, odwiedzając prywatną masarnię i sklep z tradycyjnymi wyrobami, państwa Małgorzaty i Janusza Cioczków. W sali konferencyjnej na gości

AKTUALNOŚCI GMINNE

ŚLADAMI KRZCZONOWSKIEJ TRADYCJI c.d.

czekało wiele ciekawych niespodzianek: warsztaty pisankarskie prowadzone przez twórczynię ludową Małgorzatę Gut-Gustaw z Olszanki, warsztaty wykonywania tradycyjnych palm wielkanocnych prowadzone przez członkinię KGW Krzczonów Trzeci Irenę Złoto. Gotowanie tradycyjnego żuru według ściślejszej receptury Wojciecha Siemiona, zaprezentowała twórczyni ludowa Bogumiła Wójcik z Olszanki, promująca również zdrową tradycyjną żywność w swoim rodzinnym gospodarstwie agroturystycznym. Goście mogli spróbować również tradycyjnych regionalnych wypieków i potraw od lokalnych wytwórców. W trakcie spotkania goście zwiedzili Izbę Regionalną, tym samym poznali wiele eksponatów świadczących o historii i kulturze regionalnej Krzczonowa i okolic. Poprzez prezentację multimedialną goście szerzej poznali historię całej gminy, jej zasoby kulturowe i przyrodnicze, lokalne inicjatywy gospodarcze, przedsiębiorczość lokalną i agroturystykę. Uczestnicy spotkania podziękowali za staropolską gościnność i ciekawie spędzony dzień w atmosferze kultury ludowej, pozostawiając pamiątkowe dyplomy dla Dyrektora ROKiS Beaty Gajur i Krzczonowskiego Stowarzyszenia Regionalnego, które zajęło się częścią historyczną i regionalną.

W marcu gościliśmy wiele grup dziecięcych, które uczestniczyły w warsztatach pisania pisanek metodą tradycyjną – batikową, prowadzone przez twórców ludowych m.in. Małgorzatę Gut-Gustaw z Olszanki. Dzieci zapoznawały się z podstawowymi technikami wykonania pisanek, wzornictwem i kolorystyką

charakterystyczną dla naszego regionu, ale również z historią pisankarstwa i związanymi z nim zwyczajami wielkanocnymi. Każdy mógł spróbować tej techniki i ocenić swoją pracę po ostatecznym wybarwieniu pisanki w farbę. 8 marca odwiedziły nas dzieci z przedszkola „Bajkowa Kraina”; 17 marca dzieci z przedszkola „Akademia Poziomkowa”; zaś 18 marca dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 2 z Lublina. Ponadto 12 maja dzieci z przedszkola Akademia Poziomkowa uczestniczyły w lekcji regionalnej poznając kulturę i historię życia codziennego dawnej wsi oglądając eksponaty w Izbie Regionalnej ROKiS.

Miło nam było gościć grupy, które zainteresowała nasza historia i kultura. Zapraszamy ponownie.

Redakcja

WYDARZENIA:

25 maja – Konkurs Głośnego Czytania „Maj z książką” w bibliotece w Krzczonowie.

26 maja – Procesja w strojach ludowych ulicami Krzczonowa.

28–29 maja – Udział delegacji gminy Krzczonów w Bychawie na festynie „W krainie pierogów” i „Na kulinarnym szlaku Wschodniej Polski”.

1 czerwca – II Gminny Dzień Dziecka obok ROKiS w Krzczonowie.

3 czerwca – Noc Bibliotek, impreza biblioteczna dla dzieci i młodzieży w ramach obchodów Dni Książki.

GMINNY DZIEŃ KOBIET

Początek marca to czas należący do Pań. Z okazji ich święta, we wtorek 8 marca, wszystkie mieszkanki Gminy Krzczonów piastujące znaczące funkcje, pełniące ważne role społeczne, angażujące się w rozwój regionu, a także współpracujące z Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Krzczonowie zjawiły się na zaproszenie Pani Wójt w sali widowiskowej ROKiS, by wspólnie uczcić święto Dnia Kobiet. Uroczystość rozpoczęła Pani Wójt która złożyła wszystkim paniom życzenia oraz podziękowała za ich codzienny trud i aktywne uczestnictwo w działaniach na rzecz lokalnego środowiska. Wszystkie przybyłe panie otrzymały kwiatową niespodziankę. Po złożeniu życzeń przez zaproszonych gości nastąpiła część artystyczna przygotowana przez młodzież z zespołu działającego przy ROKiS. Prezentacja popularnych, polskich przebojów i hu-

morystycznych scenek z życia codziennego bawiła publiczność, a wszystkie jej elementy oczywiście związane były z kobietami i ich świętem. W trakcie tego wspaniałego wydarzenia wszystkie zaproszone Panie mogły choć na chwilę zapomnieć o codziennych zmaganiach, ciężkiej pracy i ważnej roli, jaką pełnią w każdej dziedzinie naszego życia.

Redakcja

XVI JARMARK WIELKANOCNY

13 marca 2016 r. w gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Krzczonowie odbył się Jarmark Wielkanocny. Jak Każdego roku jest to forma promocji sztuki, kultury jak również obyczajów regionu Krzczonowskiego oraz całej Lubelszczyzny. Przy takiej okazji ludzie dzielą się ze sobą doświadczeniami, tradycjami czy też sposobami tworzenia swoich prac. Tego roku nasz Jarmark współtworzyli wystawcy z różnych miejscowości województwa lubelskiego. Postanowiliśmy przedstawić Państwu każdego z osobna, a więc: Twórczynie ludowe z naszego regionu – Małgorzata Gut-Gustaw, Halina Grzesiak, Hanna Dziadosz zaproponowały swoje pięknie upisane pisanki metodą Batikową. Zaznaczone woskiem wiatraczki, drabinki, zawijaski, grabki, motywy słoneczka czy pawiego oka są tradycyjnymi, krzczonowskimi motywami. Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych na czele z Alfredą Zaborek przykuło dużą uwagę uczestników okazałymi aniołami z gipsu. Panie wykonały też mniejsze zające i baranki z masy solnej. Na stole pojawiły się też stoiki ozdobione metodą decoupage, stroiki świąteczne jak również smakowite muffiny. Kolejne Panie mimo oddalonych od siebie stoisk łączyło jedno: artystycznie i doskonale wykonane palmy, były nimi Irena Złoto, Jolanta Skoczylas, Jolanta Żmudziak i Monika Mardoń. Ostatnia z wymienionych wyżej Pań swój talent pokazała nam również w przepięknie i bardzo dokładnie wykonanych pracach z wikliny papierowej

m. in. Tace, koszyczki, pisanki, podkładki pod szklanki, kwiaty, dzbanki, doniczki ale były też zachwycające zające. Te ostatnie zwierzaki można było zaobserwować i zakupić w wykonaniu drewnianym, którym towarzyszyły również kurki, wyskrobywane pisanki czy też ozdabiane metodą decoupage wykonane przez Aleksandrę i Jarosława Makuch „Projekt drewnutnia”. Monika Świtek również zaprezentowała nam palmy, ale wykonane z krepiny a do tego przygotowała jeszcze stroiki i piękne drzewo, które zachwycało kupujących. Stoisko Przedszkola Publicznego „Bajkowa Kraina” prezentowało ozdoby świąteczne i kusiło zapachem domowego ciasta oraz babeczek. Nauczycielki z Przedszkola Niepublicznego „Akademia Poziomkowa” przygotowały również ozdoby świąteczne między innymi fantastycznie wykonane stroiki które zagościły na stołach pewnie w nie jednym domu. Sporo pracy mieli również wychowankowie i nauczyciele z Ośrodka szkolno-wychowawczego w Żalczu jak i Bychawskie Stowarzyszenie „Podkowa”. Można było u nich nabyć ozdobę świąteczną, pisanki, kartki, kolorowe i bardzo pomysłowe stroiki a nawet obrazy. Niezwykle pięknymi i subtelnymi pisankami mogła również pochwalić się kolejna wystawczyni Agnieszka Bolibok. Agnieszka Popko wystawiła styropianowe pisanki, piękne kurczaczki zrobione na szydełku ale były też świąteczne maskotki i etui na okulary ozdobione metodą decoupage.

Wszyscy zostaliśmy wprowadzeni w niezwykle nastroj poprzez woskowe świeczki przedstawiające symbole świąteczne jak również babki w kształcie baranków wykonane przez Beatę Antczak. Przedostatni wystawca jakiego chcemy Państwu przedstawić to Ewa Szulc ze swoimi jawiskowymi aniołami z masy solnej. Można było też zakupić miśternie zrobioną biżuterię Pani Agaty Wiczorkowskiej. Jarmark uświetniły nam występy dziecięcych i młodzieżowych zespołów regionalnych „Słomiany Kapeluszy”. Zespoły pokazały bardzo wysoki poziom artystyczny. Po zakończeniu części artystycznej zostały odczytane wyniki trzech konkursów. Wszystkie prace można było podziwiać podczas Jarmarku.

XVII Konkurs Na Pisanek Krzczonowską:

Kategoria 0–III Szkoła Podstawowa:

1. Cezary Rubaszko, Piotr Stachyra, Adrian Gustaw,
2. Marcelina Warda, Bartosz Pawłat,
3. Anna Kwiatek.

WYRÓŻNIENIA:

Stachyra Wojciech,
Stankiewicz Nadia,
Wójcik Kacper,
Szacoń Natalia,
Ciężka Adam,
Kryk Wiktor.

Kategoria IV–VI:

1. Magdalena Gustaw,
2. Julia Drapsiak, Oktawia Jarzyna,
3. Klaudia Warda, Alicja Małek.

WYRÓŻNIENIA:

Stankiewicz Amelia,
Juszka Patrycja,
Wójcik Agnieszka,
Jędruch Oskar,

AKTUALNOŚCI GMINNE

XVI JARMARK WIELKANOCNY c.d.

Bis Partycja,
Kruk Marysia,
Niedźwiedź Karolina,
Poleszak Ksawery.

Kategoria Gimnazjum:

1. Adrianna Małek, Klaudia Poniewozik.

WYRÓŻNIENIA:

Flor Damian,
Niedźwiedź Natalia.

Kategoria Dorośli:

1. Renata Sadurska, Michał Kowalik,
2. Magdalena Dziadosz, Marianna Świerzawska, Paulina Świerzawska,
3. Marzena Bielecka, Karolina Klimek, Dagmara Maj.

III Gminny konkurs na Świąteczną kartkę Wielkanocną:
Kategoria Przedszkole:

1. Paulina Potręć,
2. Łukasz Kasperek,
3. Paweł Trumiński.

WYRÓŻNIENIA:

Małecka Wiktoria,
Goś Mikołaj,
Stachyra Marysia.

Kategoria klasy I-III Szkoła Podstawowa:

1. Bartosz Małecki,
2. Natalia Szaćoń,
3. Jakub Rycerz.

WYRÓŻNIENIA:

Ciężkał Adam,
Potręć Agata.

Kategoria klasy IV-VI Szkoła Podstawowa:

1. Anna Wilińska,
2. Julia Drapsiak,
3. Barbara Szaćoń.

WYRÓŻNIENIA:

Małecka Weronika,
Jakubuszek Kacper,
Chodowicz Weronika.

Kategoria Gimnazjum:

1. Adrianna Małek,
2. Zuzanna Osyka,
3. Mariusz Warda.

Konkurs Fotograficzny „Cztery Pory Roku” – Wiosna, lato, jesień:

1. Szala Monika,
1. Buda Monika,
1. Wójcik Barbara,
1. Sławek Aneta.

Redakcja

FESTIWAL WIELKANOCNY W SKANSENIE

W ostatni weekend przed Wielkanocą w Muzeum Wsi Lubelskiej było świątecznie, radośnie, kolorowo i pachnąco. Festiwal Wielkanocny zgromadził przeszło 80 wystawców prezentujących: pieczywo, wędliny i słodkości oraz bogactwo dekoracji i ozdób świątecznych. Na straganach królowały palmy, pisanki, baby i mazurki, a wszystko oczywiście w zgodzie z lubelską, regionalną tradycją. Naszą gminę reprezentowały Panie ze Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych Gminy Krzczonów, Panie z KGW Sobieska Wola oraz Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie. Przy Krzczonowskim stoisku każdy mógł znaleźć coś dla siebie, od pięknych palm, krzczonowskich pisanek po pyszny żur i domowe ciasta. Piękna aranżacja oraz wspaniałe produkty sprawiły, iż stoisko cieszyło się ogromnym zainteresowaniem przechodniów. Panie w pięknych, tradycyj-

nych Krzczonowskich strojach przykuwały uwagę wszystkich przechodniów. Jolanta Skoczyła wraz z córką prowadziły wspaniałe warsztaty wicia palm dla wszystkich chętnych. Twórczynie ludowe, Bogumiła Wójcik oraz Małgorzata Gut-Gustaw przeprowadziły warsztaty pisania pisanek krzczonowskich metodą batikową. Warsztaty prowadzone przez Panie cieszyły się sporym zainteresowaniem uczestników festiwalu. Na lubelskiej scenie skansenu pięknie prezentował naszą gminę zespół „Krzczonowiacy” działający przy domu kultury, który zaprezentował zwyczaj związane z przedświątecznym okresem: „Kurek”, „Wieszanie śledzia” i „Zakopywanie żuru”. Przedstawienia wykonane przez naszą młodzież, prowadzoną przez Jolantę Mysłowską oraz Katarzynę Leszek-Szaćoń wzbudziły duże zainteresowanie zwiedzających. Każdy z uczestników mógł

podpatrzeć, jak niegdyś przyrządzało się żur wielkanocny i ser, a także posmakować wielkanocnych pyszności przygotowanych na scenie przez lubelską restaurację „Koncertowa”, zaś wszystko odbywało się w nastrojowym otoczeniu muzealnego, przedwojennego miasteczka. Podczas festiwalu nie mogło oczywiście zabraknąć konkursów dla wystawców, tu nasza gmina zajęła wspaniałe miejsca:

I miejsce – W konkursie na najpiękniejszą palmę wielkanocną otrzymała nasza gmina; palmę wykonały panie z KGW Krzczonów Trzeci, jej wysokość sięgała ponad 4 metry.

II miejsce – W konkursie na najpiękniejsze stoisko dla Regionalnego Ośrodka Kultury i Sportu w Krzczonowie.

III miejsce – Za najlepszą babkę świąteczną dla Pań z KGW Sobieska Wola.

Dla wszystkich zwycięzców organizatorzy przygotowali atrakcyjne nagrody rzeczowe. Na zakończenie festiwalu reprezentacja naszej Gminy na czele z Panią Wójt Katarzyną Bryda wzięła udział w pięknej procesji, oraz Mszy Świętej z poświęceniem palm, która zakończyła dwudniowy Festiwal.

Redakcja

ZASŁUŻONY NA RZECZ DZIAŁALNOŚCI OSP GMINY KRZCZONÓW

Gustaw Szorek

Członek OSP od 1978 r. w 1983 r. został wybrany na prezesa OSP Olszowiec gmina Bychawa i funkcję tę pełni do chwili obecnej. W latach 1983–1992 r. pracował w Państwowej Straży Pożarnej w Bychawie. 1 lutego 1984 r. został Komendantem Gminnym Związku OSP w Krzczonowie. Członek Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w czasie 32-letniej przynależności do związku OSP RP wykazał się dużą odpowiedzialnością na powierzonym stanowisku. Przyczynił się do poszerzenia i unowocześnienia OSP w zakresie

posiadanych samochodów pożarniczych, wyposażenia osobistego strażaków oraz wyremontowaniu i modernizacji obiektów strażnic i garaży. Aktywnie współpracuje z młodzieżą w szkołach organizując pokazy strażackie, przygotowując do Turnieju Wiedzy Pożarniczej oraz Zawodów Sportowo Pożarniczych według CTIF młodzież. Funkcję Komendanta pełni do 27 kwietnia 2016 r., gdzie na zebraniu przedstawiciele OSP przekazują swoje obowiązki nowo wybranemu Komendantowi Andrzejowi Bartnikowi.

Odnznaczony Srebrnym Medalem za zasługi dla Pożarnictwa – 1983 r., Złotym Medalem za zasługi dla Pożarnictwa – 1987 r., Medalem Honorowym im. Bolesława Chomicza – 2004 r., Złotym Znakiem Związku OSP RP – 2008 r.

***

Wójt Gminy Krzczonów oraz strażacka brać składają wyrazy uznania i wdzięczności za pełną oddania służbę na rzecz gminy Krzczonów.

Redakcja

TURNIEJ WIEDZY POŻARNICZEJ

W czwartek 17 marca 2016 r. w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie odbyły się eliminacje powiatowe XXXIX Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pod hasłem „Młodzież zapobiega pożarom”. Do eliminacji na szczeblu powiatowym Turnieju organizowanego przez Zarząd Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Lublinie, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie i Starostwo Powiatowe w Lublinie, zakwalifikowało się łącznie 19 uczniów szkół podsta-

wowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu lubelskiego. Jesteśmy pełni dumy.

I grupa – uczniowie szkół podstawowych:

Klaudia Czerniec – Szkoła Podstawowa w Miłocinie

II grupa – uczniowie szkół gimnazjalnych:

Łukasz Krzos – Gimnazjum w Krzczonowie

III grupa – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych:

Rafał Wojtaszko – Zespół Szkół Elektronicznych – Technikum w Lublinie

Nagrody dla wszystkich uczestników eliminacji powiatowych ufundowało Starostwo Powiatowe w Lublinie. Komenda Miejska PSP w Lublinie zabezpieczyła – Jury, prezentacje sprzętu i pokaz sprawności sprzętu i strażaków. Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Lublinie – ufundował natomiast posiłki i napoje. Łukasz Krzos będzie reprezentować powiat lubelski podczas eliminacji wojewódzkich OTWP.

Redakcja

NOWY ZARZĄD ODDZIAŁU GMINNEGO ZWIĄZKU OSP W KRZCZONOWIE

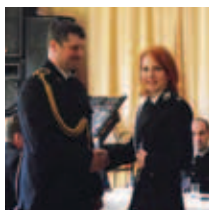
26 kwietnia odbył się XI Zjazd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej. W zjeździe uczestniczyli druhowie – delegaci ze wszystkich jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Krzczonów. Na zjeździe

zostało przedstawione sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału Gminnego oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Oddziału Gminnego. Druhowie dokonali także wyboru nowego prezesa straży. Została nim Wójt Gminy Krzczo-

nów Katarzyna Bryda. W związku z ustąpieniem po 32 latach służby z funkcji komendanta gminnego OSP druha Gustawa Szorka, nowym komendantem został druha Andrzej Bartnik.

Redakcja

SYLWETKA KOMENDANTA GMINNEGO OSP – ANDRZEJ BARTNIK

Andrzej Bartnik urodził się 1976 r. w Walentynowie w gminie Krzczonów. Od 1994 r. jest aktywnym członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej – Pamięcin, z siedzibą w Walentynowie.

Na początku swojej służby w OSP pracował jako strażak ratownik, a od 1997 jako kierowca-mechanik oraz członek Zarządu OSP. Od 2010 r. pełni funkcję gospodarza, następnie Prezesa OSP. W 2006 roku rozpoczął służbę

w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 2 przy ulicy Zemborzyckiej. Od początku swojej służby uczestniczył w wielu odpowiedzialnych akcjach min w ratowaniu życia ludzkiego i dobytku w czasie powodzi w gminie Wików. Od 2007 roku pełni służbę w JRG – 1 przy ulicy Szczerbowskiego w Lublinie. W czasie swojej pracy stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe: 2006 r. – kurs szeregowych PSP, 2009 r. – Szkoła Podoficerska w Bydgoszczy, 2012–2014 r. – Szkoła Aspirantów w Krakowie.

Od 2015 roku pełni służbę na stanowisku dowódcy zastępu w JGR – 1 w Lublinie.

W latach 2006–2014 czyli przez dwie kadencje pełnił obowiązki radnego Gminy Krzczonów. 27 kwietnia 2016 r. na Walnym Zgromadzeniu członków OSP w Krzczonowie został wybrany na Gminnego Komendanta OSP.

Redakcja

MANEWRY JEDNOSTEK GMINNYCH OSP

7 maja w Krzczonowie Pierwszym odbyły się manewry strażackie. W ćwiczeniach wzięły udział wszystkie jednostki ochotniczych straży pożarnych z terenu naszej gminy. Manewry poprowadził komendant Andrzej Bartnik. Mieszkańcy mieli niecodzienną możliwość zobaczenia gaszenia pożaru stogów słomy, płonącego wraku pojazdu, czy przebiegu akcji ratunkowej polegającej na uwolnieniu ofiary wypadku drogowego z pojazdu oraz udzielenia jej pierwszej pomocy.

Redakcja

AKTUALNOŚCI GMINNE

II POWIATOWE FORUM KBIET

W niedzielne popołudnie 17 kwietnia 2016 r., na zaproszenia LGD "Kraina wokół Lublina" do Regionalnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Krzczonowie gościł ponad 150 pań z terenu całego powiatu lubelskiego. W programie między innymi odbył się panel dyskusyjny „Kobieta w samorządzie”. Wykład pod tytułem „Czy ta dama prosię Pana była dobrze wychowana.” Karoliny Grochowicz-Stec eksperta zarządzania etykietą towarzyską i biznesową. Panie poszukiwały własnego stylu z trenerem wizażu i stylizacji Anetą Błaszczak. W programie nastąpiła również prezentacja projektów zrealizowanych w ramach programu Leader. Swoją działalność prezentowały panie z naszej gminy Bogumiła Wójcik oraz Monika Bielecka które opowiadały o swoich doświadczeniach związanych z prowadzeniem działalności. Zebrani mogli posłuchać rad dotyczących savoir-vivru, podstawowych zasad stylizacji pod okiem fachowca z tej dziedziny. Ogromne zainteresowanie wzbudził panel dyskusyjny „Kobieta w samorządzie”, podczas którego panie pełniące funkcje wójta dzieliły się doświad-

zeniami i spostrzeżeniami na temat swojej pracy, opowiadały o wyzwaniach i zadaniach z jakimi musi sobie poradzić kobieta na takim stanowisku. Niespodzianką na zakończenie panelu był konkurs. Przed paniami wójtami stanęło dość niecodzienne wyzwanie. Panie miały za zadanie uszyć sakiewkę na budżet swojej gminy. Duży doping ze strony publiczności sprawił, iż z tego zadania panie wywiązały się wzorowo. Każda z przybyłych pań brała udział w losowaniu atrakcyjnych nagród,

oraz miała możliwość skorzystania z brafitingu oraz zakupów na stoiskach handlowych z biżuterią, kosmetykami itp. Spotkanie zakończył spektakl w wykonaniu naszych pań z amatorskiego teatru „Nie taki sobie teatr” zatytułowany „Krótka rozprawa między Wójtem, Plebanem i Kosmitą”. Wspaniała organizacja, ciekawy program i towarzystwo, sprawiło, iż to było mile spędzone popołudnie.

Redakcja

KLUB MODELARSKI ROKIS W KRZCZONOWIE

W dniach 29.04–1.05.2016 r. klub modelarski działający przy ROKiS w Krzczonowie uczestniczył w X Ogólnopolskim Konkursie Modeli Kartonowych i Plastikowych w Świdniku, organizowanym przez Miejski Ośrodek Kultury w Świdniku. W konkursie wystawił ponad 20 prac modeli kartonowych i plastikowych. Uczestnikami konkursu byli modelarze: Michał Pawlak, Łukasz Mróz, Kacper Zygmunt, Mikołaj Mardoń, którzy otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe. Gratulujemy zwycięzcom. Działając od 1999 r. klub uczestniczy w wielu wystawach i konkursach nie tylko na Lubelszczyźnie ale również w całej Polsce, zdobywając wiele nagród

i cennych wyróżnień. Do klubu należy już kolejne pokolenie modelarzy. Klub co roku organizuje Wystawę – Konkurs oraz Zawody Modeli Samochodowych. Zapraszamy na stałe zajęcia, które odbywają się w soboty:

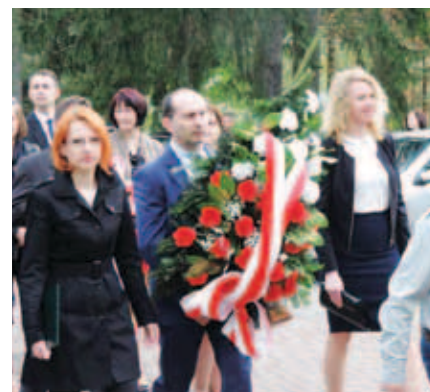
pierwsza sobota miesiąca dla modelarzy z Żukowa i okolic w bibliotece w Żukowie w godzinach 10–12, i kolejno w każdą sobotę w ROKiS w godzinach 10–13.

Redakcja

GMINNE OBCHODY 3 MAJA

W dniu 3 maja 2016 r. odbyły się gminne obchody Święta Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Ulicami Krzczonowa spod budynku urzędu gminy do kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Krzczonowie wyruszył pochód pocztów sztandarowych. Wśród zebranych, którzy wzięli udział w uroczystej mszy świętej w intencji Ojczyzny oraz złożeniu kwiatów przy Krzyżu znaleźli się przedstawiciele władz samorządowych gminy, poczty sztandarowe,

przedstawiciele straży pożarnej, harcerstwa, jednostek oświatowych, a także innych organizacji oraz instytucji. „Dzieło Sejmu Czteroletniego stało się wielkim zwycięstwem tych, którzy chcieli państwa silnego i nowoczesnego. Konstytucja 3 Maja gruntownie zmieniła ustrój Rzeczypospolitej, wzmocniła jej suwerenność i stabilność. Uchwalenie Konstytucji 3 Maja stało się dla nas dniem pokrzepienia i narodowej dumy” – mówiła

w swym przemówieniu gospodarz uroczystości Wójt Gminy Krzczonów Katarzyna Bryda. Po złożeniu wieńców i przemówieniu wszyscy zebrani na placu szkolnym, udali się do Regionalnego Ośrodka Kultury i Sportu na część artystyczną przygotowaną przez dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum z Krzczonowa. Po akademii nastąpiła druga część programu, koncert piosenki polskiej w wykonaniu zespołu Largo z Krzczonowa.

Redakcja

PRZEKAZUJĄC PAMIĘĆ, KSZTAŁTUJEMY TOŻSAMOŚĆ!

„Gdy nie wrócę niechaj z wiosną, rolę moją sieje brat...”. Te słowa po raz kolejny niosły się echem w lesie na Zastawiu 16 maja 2016. Wspólny śpiew połączył młodzież gimnazjalną, która przygotowała montaż słowno-muzyczny, władze gminy, szacownych gości, mieszkańców i uczestników walk z czasów wojny.

Możnaby zapytać co zgromadziło ich tam w Dniu Zesłania? To wydarzenie to obchodzony po raz kolejny **GMINNY DZIEŃ PAMIĘCI**. Wszyscy obecni nieśli w sercu to samo pragnienie przekazywania pamięci w sztafecie pokoleń, stąd termin spotkania nie w rocznicę bitwy, a jeszcze w trakcie trwania roku szkolnego. Kombatantom, przedstawicielom ZG PSL oraz Władzom Gminy zależało bardzo na obecności młodzieży, a ta nas nie zawiodła! Z powagą uczestniczyła w żywej lekcji historii, bo każdy Polak powinien upaść na kolana przed Jasną Górą Zwycięstwa, pokłonić się szczytkom Katedry Wawelskiej i kościoła na Skałce, wejść do kanałów Powstańczej Warszawy...! Każdy człowiek ma przede wszystkim obowiązek rozumieć znaczenie symboli, które wypełniają przestrzeń jego „Małej Ojczyzny”. Dla nas mieszkańców Gminy Krzczonów to znajomość faktów upamiętnianych krzyżem legionowym, kamieniem w Olszance i pomnikiem na Zastawiu. To buduje naszą tożsamość, pozwala odważnie wkroczyć w świat, umożliwia zrozumienie go oraz podejmowanie codziennych decyzji ku dobru wspólnemu.

To upamiętnianie wydarzeń minionych łączymy tu na Krzczonowskiej Ziemi z terazniejszością. Jako mieszkańcy wsi wspólnie radujemy się Świętem Ludowym. W tym roku po raz drugi było to też Powiatowe Święto Ludowe. Uroczystość rozpoczęła się przemarszem długiego orszaku pocztów sztandarowych podążających za orkiestrą dętą, by za chwilę zmienić się w rozmodloną wspólnotę polecającą Bogu swą Matkę Ziemię słowami pieśni Ojczyznę wolną pobłogosław Panie. Po odśpiewaniu Roty liczne delegacje złożyły wieńce u stóp pomnika poległych na Zastawiu. Wielu wzruszeń dostarczyła część artystyczna, która była wkładem młodzieży w tę uroczystość. Na szczególne wyrazy szacunku zasługuje głos uczestnika walk Stanisława Szafranka, jego troska o jasny, rzeczowy przekaz i o to, by przekaz trafił do pokoleń. Duże wrażenie na mieszkańcach i gościach zrobiło przekazane przesłanie: Dzisiejszy patriotyzm to rzetelna nauka i praca oraz budowanie wspólnoty lokalnej. To właśnie wspólne działanie najwidoczniej buduje dobro wspólne. Ta jedność powinna wykraczać poza chwile trudne, trwać w codzienności, dawać radość.

Nasze spotkanie uświetnili swą obecnością liczni goście, by wymienić tu zaledwie przedstawicieli Zarządu Stowarzyszeń BCh i AK, Pości na Sejm Jana Łopatę, Marszałka Województwa Lubelskiego Artura Walaska, Starostę Powiatu Lubelskiego

Pawła Pikulę. Budująca dla nas była obecność pocztów OSP oraz organizacji PSL z innych gmin, które uczciły pamięć poległych.

W nastrój radosnego świętowania wprowadził nas koncert orkiestry. Nasze serca rozradowały się słysząc marsze wojskowe i przyśpiewki ludowe. Cierpliwość uczestników została nagrodzona przepyszną grochówką. A las jeszcze długo niósł skoczną piosnkę, która wyrażała naszą radość i dumę z „Małej Ojczyzny”.

Anna Czernicka-Szpakowska

PALENIE ŚMIECI SZKODZI TWOJEMU ZDROWIU I ZDROWIU TWOICH BLISKICH

Wielu ludzi uważa spalanie śmieci za tanią, prostą i niekłopotliwą metodę pozbywania się odpadów oraz możliwość zaoszczędzenia na opale. Problem też występuje również w naszej gminie. Palimy odpadami w domowych piecach, spalamy odpady na ogniskach. Niestety oszczędność jest pozorna. Wydajność energetyczna spalania śmieci jest niewielka. Pieniądże które zaoszczędzimy paląc śmieci już wkrótce trzeba będzie przeznaczyć na kosztowne leczenie. Paląc śmieci trujemy siebie, swoich najbliższych! Co się dzieje, gdy śmieci się pali?

Paląc śmieci narażasz swój dom na niebezpieczeństwo. Ładując odpady do swojego pieca powodujesz uszkodzenia instalacji i przewodów kominowych, które później trze-

ba wymienić. Płonący plastik tworzy związki, które stopniowo uszkadzają blachy kotła i komin. Ponadto w kominie szybko osadzają się niebezpieczne sadze, które mogą spowodować pożar. Nawet nie wiesz kiedy zaskoczy Cię koszt nowego pieca i przemurowanie kominu, a w przypadku pożaru nawet konieczność remontu całego domu. Czy oszczędność na zakupie opału jest tego warta? W trakcie spalania odpadów – butelek PET, plastikowych i foliowych opakowań, zużytej odzieży, fragmentów mebli zawierających trujące lakiery czy elementów gumowych, do atmosfery uwalniane są toksyczne związki. Zwiększa się emisja pyłów i węglowodorów aromatycznych, tlenków azotu i siarki. Toksyne uwalniane z dymem do powietrza dostają

się do dróg oddechowych, opadają na glebę zanieczyszczając warzywa w przydomowych ogródkach, dostają się do wód gruntowych. Ich obecność notuje się także w mleku i jajach! Substancje te, nawet w niewielkich ilościach, mają negatywne działanie: wywołują alergie, niewydolność układu oddechowego, udary mózgu, choroby serca, porażenia i nowotwory. Pamiętaj! Szczególnie na choroby związane z układem oddechowym i obniżoną odpornością narażone są dzieci. Pomyśl o nich, zanim znowu wrzucisz śmieci do pieca lub ogniska.

Nie pal śmieci, dbaj o środowisko, szanuj zdrowie, nie truj dzieci!

Redakcja

AKTUALNOŚCI GMINNE

INWESTYCJE GMINNE

RUSZYŁA BUDOWA DROGI POWIATOWEJ OD KRZCZONOWA DO SOBIESKIEJ WOLI

W piątek 18 marca br. władze Powiatu Lubelskiego podpisały umowę na dofinansowanie zadania w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019”. Inwestycja polegająca na przebudowie drogi powiatowej nr 2272L Lublin – Głusk – Skrzynice – Chmiel – Krzczonów – Sobieska Wola ma być gotowa do końca sierpnia 2016 r. W ramach budowy powstanie ponad 15 km nowej nawierzchni na terenie gmin Krzczonów, Jabłonna i Głusk. Inwestycja współfinansowana jest ze środków „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019”. Pozostałe środki pochodzą z budżetu Powiatu Lubelskiego, Gminy Krzczonów, Gminy Jabłonna i Gminy Głusk. Koszt inwestycji to ok. 4 mln zł. Na terenie naszej gminy powstanie najdłuższy odcinek drogi wraz z przepustami współfinansowany przez Powiat i Gminę Krzczonów. W chwili obecnej w naszej gminie położona została pierwsza warstwa nawierzchni bitumicznej.

W przetargu na wykonanie inwestycji pn.: „Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 2272L Lublin – Głusk – Skrzynice – Chmiel – Krzczonów – Sobieska Wola - droga wojewódzka 837” wzięło udział 14 wykonawców. Najkorzystniejszą ofertę złożyło Konsorcjum firm w składzie: Lider – PBI Infrastruktura S.A. ul. Kolejowa 10E, 23–200 Kraśnik oraz Partner – PBI WMB Sp. z o.o., ul. Błonie 8, 27–600 Sandomierz.

NOWE AUTOBUSY SZKOLNE

Van Hool i Renault Carier to dwa autobusy szkolne zakupione w tym roku do przewozu dzieci. Pojazdy są dobrze wyposażone, komfortowe i przede wszystkim bezpieczne. Autobusy zostały sfinansowane z funduszy sołectkich. Serdecznie dziękujemy radom sołectkim za przekazanie środków na ten cel.

PARK REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWY W KRZCZONOWIE

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Urząd Gminy planuje zagospodarowanie parku w centrum Krzczonowa jako miejsca odpoczynku i rekreacji dla młodszych i starszych mieszkańców naszej gminy. Projekt zostanie złożony jesienią tego roku, natomiast realizacja nastąpi wiosną 2017 r. W ramach projektu w otoczeniu zieleni powstanie siłownia ze-

wnętrzną, alejki, ławeczki, stoliki szachowe oraz inne urządzenia sportowe. Obecnie trwa przygotowanie terenu pod planowaną inwestycję. Na podstawie decyzji Starosty Powiatu Lubelskiego zostały wycięte chore drzewa, Nowe rośliny zostaną nasadzone po zakończeniu prac budowlanych.

Energia ze źródeł odnawialnych = czyste powietrze w gminie Krzczonów

Tak nazywa się projekt Gminy Krzczonów, który w czerwcu br. Zostanie złożony do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Roz-

woju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, Działanie 4.1. „Wsparcie wykorzystania OZE”. Obejmuje w swoim zakresie zakup i montaż zestawu solarnego wraz z niezbędnymi urządzeniami i osprzętem, zestawu fotowoltaicznego otwartego on-grind wraz z niezbędnymi urządzeniami i osprzętem, kotła na biomasę wraz z niezbędnymi urządzeniami i osprzętem.

Obecnie zostały podpisane umowy użyczenia z mieszkańcami zainteresowanymi powyższymi instalacjami oraz opracowane zostały projekty instalacji urządzeń w poszczególnych gospodarstwach. *Redakcja*

OGŁOSZENIA DLA MIESZKAŃCÓW

W związku z możliwością pozyskania środków finansowych na budowę przydomowych oczyszczalni, Wójt Gminy Krzczonów zaprasza zainteresowanych mieszkańców do zgłaszania się w **Urzędzie Gminy, pok. nr 7** lub telefonicznie **81 566 40 79**.

***

Informujemy rodziców dzieci przedszkolnych, że Przedszkole Publiczne „Bajkowa Kraina” będzie czynne w wakacje w miesiącu lipcu.

***

Wójt Gminy zaprasza dzieci i młodzież na wakacje z ROKIS:

27.06–8.07 – półkolonie dla wszystkich dzieci z gminy (zapewniamy transport dzieci autobusem szkolnym do ośrodka kultury w Krzczonowie; szczegóły na facebooku ROKIS lub w siedzibie ROKIS).

11.07–22.07 – półkolonie dla dzieci rodziców ubezpieczonych w KRUS (prosimy o zapisywanie dzieci w szkole lub w ROKIS).

23.07–5.08 – kolonie w Zakopanem dla dzieci rodziców ubezpieczonych w KRUS (prosimy o zapisywanie dzieci w szkole lub w ROKIS).

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA W ROKIS wtorek w godz. 10⁰⁰ – 14⁰⁰

Z początkiem 2016 roku na terenie całej Polski, w tym też w powiecie lubelskim funkcjonować zaczął system darmowej pomocy prawnej, co wynika z faktu wejścia w życie ustawy przygotowanej w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładającej stworzenie ogólnopolskiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Dzięki współpracy rządu, samorządów i organizacji pozarządowych system gwarantuje bezpłatny dostęp do darmowych porad prawnych na poziomie lokalnym i ma za zadanie zniwelowanie zbyt często występującą w naszym kraju barier finansowych pojawiających się w obszarze dostępności do profesjonalnych usług prawnych.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, w wyniku współpracy z gminami z terenu powiatu lubelskiego, zostało utworzonych 6 punktów udzielania osobom uprawnionym takiej pomocy. Pomoc prawna jest tam nieodpłatnie świadczona przez adwokatów, radców prawnych a także doradców podatkowych i absolwentów prawa legitymujących się odpowiednim doświadczeniem (w punktach

pomocy prowadzonych przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego).

Ustawa zakłada, że darmową pomoc prawną (na etapie przedsądowym) mogą otrzymać: młodzież do 26. roku życia, osoby fizyczne, którym w okresie roku poprzedzającego zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej, osoby, które ukończyły 65. lat, osoby posiadające ważną Kartę Dużej Rodziny, kombatanci, weterani, zagrożeni lub poszkodowani katastrofą naturalną, klęską żywiołową lub awarią techniczną.

Pomoc prawna polegała na: poinformowaniu osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach; wskazaniu osobie uprawnionej sposobu rozwiązania dotyczącego jej problemu prawnego; pomocy w sporządzeniu wymagającego wiedzy prawniczej projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, z wyłączeniem pism procesowych w postępowaniach przygotowawczych lub sądowych i pism w postępowaniu sądowo-ad-

ministracyjnym; sporządzeniu projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Uprawnieni mogą uzyskać informacje w zakresie: prawa pracy, przygotowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej, prawa cywilnego, spraw karnych, spraw administracyjnych, ubezpieczenia społecznego, spraw rodzinnych, prawa podatkowego z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Pomoc natomiast nie obejmuje spraw z zakresu prawa celnego, dewizowego, handlowego i działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowywania do jej rozpoczęcia.

Ponadto ustawa przewiduje również działania polegające na kształtowaniu świadomości prawnej obywateli. Zadania z zakresu edukacji prawnej są realizowane przez właściwe organy samodzielnie albo ich realizacja będzie zlecana organizacjom pozarządowym, a także uczelniom prowadzącym studia wyższe na kierunku prawo oraz samorządom zawodowym adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników sądowych oraz doradców podatkowych. Redakcja

OSIĄGNIĘCIA SPORTOWE UCZNIÓW

Osiągnięcia sportowe uczniów Szkoły Podstawowej im. St. Staszica w Krzczonowie w roku szkolnym 2015/2016:

1. Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej – sztafetowe biegi przełajowe – II miejsce, Bychawa 01.10.2016 r. Skład drużyny: Jędruch Amelia, Marucha Diana, Warda Klaudia, Wlizio Patrycja, Szacoń Barbara, Sim Maja, Matwiejczuk Patrycja, Jurek Magdalena.

2. Powiatowy Turniej piłki nożnej „Z podwórka na stadion o Puchar Tymbarku” – III miejsce, Niemce 22.10.2015 r. Skład drużyny: Buda Sebastian, Wrona Radosław, Wikira Adrian, Pacek Jakub, Gutek Arkadiusz, Ziętek Miłosz, Krawczyk Dawid, Sak Marcel, Jakubuszek Kacper.

3. Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej – tenis stołowy indywidualny, Kusy Wiktoria – III miejsce, Krzczonów 03.11.2015 r.

4. Rejonowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej – tenis stołowy indywidualny, Kusy Wiktoria – VII miejsce, Dzwola 16.11.2015 r.

5. Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej – mini piłka siatkowa chłopców – II miejsce, Bystrzyca Stara 28.01.2016 r. Skład drużyny: Wrona Radosław, Kłos Maciej, Buda Sebastian, Wikira Adrian, Pacek Jakub, Ziętek Miłosz, Marcinkowski Jarosław.

6. Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej – czwórbój lekkoatletyczny chłopców – I miejsce, Pszczela Wola 09.05.2016 r.

7. Rejonowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej – czwórbój lekkoatletyczny – VII miejsce, Biłgoraj 11.05.2016 r. Skład drużyny: Dyś Woj-

ciech, Błaziak Karol, Szyba Bartłomiej, Bartnik Piotr, Małek Kacper, Ziętek Miłosz.

Osiągnięcia sportowe uczniów Gimnazjum im. M. Siemiona w Krzczonowie w roku szkolnym 2015/2016:

1. Powiatowa Gimnazjada – piłka siatkowa dziewcząt – I miejsce, Jabłonna 10.02.2016 r.

2. Rejonowa Gimnazjada – piłka siatkowa dziewcząt – II miejsce, Kraśnik 02.03.2016 r.

3. Powiatowa Gimnazjada – piłka siatkowa chłopców – II miejsce, Wojciechów 11.02.2016 r.

W finale Gimnazjady Powiatowej drużyna dziewcząt uplasowała się na 1 miejscu. To piąte nasze mistrzostwo powiatu w grach zespołowych. Chłopcy w Finałach Powiatowych uplasowali się na 2 pozycji. W finale rejonowym dziewczęta spisały się rewelacyjnie zajmując 2 miejsce, uległy jedynie faworyzowanej drużynie z Kraśnika. Skład drużyny dziewcząt: Szafranek Karolina, Potręć Patrycja, Czapka Anika, Omiótek Anna, Kaszewska Weronika, Bartoszek Kamila, Buda Paulina, Wójtowicz Sylwia. Skład drużyny chłopców: Domoń Damian, Ziętek Miłosz, Migryt Michał, Kryk Kamil, Bartnik Paweł, Sawicki Sebastian, Jaworski Rafał, Pyc Maciej, Taźbirek Hubert, Staniszewski Marcin, Pawła Sławomir, Grzegorzcyk Maciej.

4. Powiatowa Gimnazjada – lekkoatletyka indywidualna – Pszczela Wola 09.05.2016 r.: Bartnik Paweł – bieg na 2000 m. – I miejsce z wynikiem 7:07; Boczek Patryk – skok w dal – II miejsce z wynikiem 5,53 m; Kryk Kamil – pchnięcie kulą – II miejsce z wynikiem 10,44 m;

Kaszewska Weronika – bieg na 100 m – III miejsce z wynikiem 14:88 s; Jurek Agata – bieg na 1000 m – III miejsce z wynikiem 3:46:12 min.

5. Rejonowa Gimnazjada – lekkoatletyka indywidualna – Biłgoraj 13.05.2016 r: Domoń Damian – skok wzwyż – I miejsce z wynikiem 160 cm; Pyc Maciej – skok wzwyż – II miejsce z wynikiem 150 cm; Potręć Patrycja – skok wzwyż – I miejsce z wynikiem 126 cm; Kaszewska Weronika – bieg na 100 m – III miejsce z wynikiem 14:30 s; Kryk Kamil – pchnięcie kulą – VI miejsce z wynikiem 10,65 m; Boczek Patryk – skok w dal – VII miejsce z wynikiem 5,23 m.

6. Finał Wojewódzkiej Gimnazjady – lekkoatletyka indywidualna – Puławy 31.05.2016 r.: Domoń Damian – skok wzwyż – VIII miejsce z wynikiem 160 cm; Kaszewska Weronika – bieg na 100 m – VIII miejsce z wynikiem 14:12 s.

Grzegorz Bobak

TAJEMNICE SIEMIONÓW

Mikołaj Siemion, międzywojenny nauczyciel i kierownik Szkoły Powszechnej w Krzczonowie, były żołnierz-legionista, działacz społeczny i polityczny, więzień hitlerowskiego obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, jest postacią historyczną pamiętaną, szanowaną i cenioną od

dziesiątków lat. Miały na to wpływ jego zasługi dla rozwoju Krzczonowa, także pamięć jego byłych uczniów. W moim domu ze wspomnieniami o Siemionie zetknąłem się już w dzieciństwie, jego uczennicą była mama. Jego twardą rękę wspominali sąsiedzi. Nie bez znaczenia jest też fakt, że dwaj synowie Mikołaja Siemiona stali się powszechnie znani: Leszek - dziennikarz lubelskiego "Sztandaru Ludu" i pisarz oraz Wojciech - znakomity aktor teatralny i filmowy. Poznałem ich osobiście. Trzeci z siedmiu synów Mikołaja Siemiona - Bogusław, poległy w czasie II wojny partyzant, spoczywa na Krzczonowskim cmentarzu.

Swoisty renesans pamięci o Mikołaju Siemionie miał miejsce w 2010 roku, kiedy krzczonowskie Gimnazjum obróło go za swego patrona. Jego życiorys przypomniano i publikowano z tej okazji wielokrotnie. Tak więc na ogół wszystko wiemy o międzywojennym kierowniku szkoły w Krzczonowie, przynajmniej jeśli chodzi o fakty zasadnicze. Czy rzeczywiście wszystko? Chociażby o czasie urodzenia i zgonu...

W oficjalnych życiorysach podawana jest data urodzin Mikołaja Siemiona - 8 sierpnia 1891 roku, w Ratoszynie. Tymczasem w księgach metrykalnych parafii pw. św. Macieja Apostoła i św. Katarzyny w Ratoszynie z roku 1891 zapisano, że "przedstawiali nam młodzieńca", syna Antoniego Siemiona, lat 47, i Anny z Pietroniów, narodzonego „szesnadcato-wo/dwadcał wosmowo awgusta” (szesnastego/dwudziestego ósmego sierpnia). W dokumentach tego okresu podawano podwójne daty: wedle stosowanego w carskiej Rosji kalendarza juliańskiego i stosowanego zwyczajowo na ziemiach polskich - a więc na ziemiach zaboru rosyjskiego - kalendarza gregoriańskiego, między którymi w XIX stuleciu było 12 dni różnicy. Akt urodzenia spisywał przedrewolucyjną grażdanką (jeszcze z mnogością twardych

znaków) miejscowy ksiądz Bernard Pajorek. Jest wielce prawdopodobne, że ksiądz tylko podpisywał akty narodzin, zaś spisywał je organista. Z jego wpisów wynika, że słabo znał język rosyjski, widać to po licznych „wtřętach” w postaci polskich liter i „zruszonych” polskich wyrazów.

Dodajmy, że rodzicami chrzestnymi Mikołaja byli Antoni Chrzanowski i Wiktoria Orzeł (zapisani jako: Hrzanowskij i Orzeł). Uczestniczący w wydarzeniu aktu nie podpisali, byli niepiśmienni. Przyjęli zapis na wiarę.

Skąd więc 8 sierpnia jako data urodzenia w biogramach? Być może zaczerpnięto ją z danych, podawanych przez samego Siemiona, a on stosował dane niewłaściwe - po złym odczytaniu aktu urodzenia?

Podobne niejasności dotyczą również daty śmierci Mikołaja Siemiona. W biogramach podawana jest data 28 października 1942 roku w Oświęcimiu. Trafił tam Siemion za działalność konspiracyjną, po aresztowaniu przez Niemców 30 lipca 1941 roku (jak podaje biogram w Gimnazjum) bądź 29 listopada 1940 r. (jak wynika z pracy historyczno-publicystycznej Aliny Madej pt.: „Krzczonów w okresie II wojny światowej - ruch oporu i udział w nim krzczonowiaków”, zamieszczonej w monografii „Dzieje Krzczonowa 1359-2011”). Tymczasem w aktach kościoła parafialnego w Krzczonowie w dniu 19 listopada 1942 r. o godzinie 10 ówczesny proboszcz ksiądz Czesław Zmysłowski zapisał: „Na skutek zarządzenia osobistego Plutonu Żandarmerii w Lublinie spisyje się następujący akt śmierci: dnia pierwszego listopada roku bieżącego o godzinie ósmej minut dziesięć umarł w Oświęcimiu Mikołaj Siemion, nauczyciel, lat 51, żonaty, urodzony w Ratoszynie gmina Chodel, syn Antoniego i Anny z Pietroniów małżonków Siemion, pozostawił żonę Apolonię z Urbanów. Utrzymujący aktu Stanu Cywilnego.” Podpis.

Znowu różnica? Skąd się wzięła tym razem?

Hitlerowcy po zamordowaniu Polaków w obozach koncentracyjnych wysyłali na ogół rodzinie obozowe akty zgonu, zwykle z podaniem przyczyny śmierci: zwykle podawaną przyczyną był zawał serca. Zwłoki palili w krematoriach, rodziny czasem dosta-

wały urnę z prochami. Więźniowie obozów byli w biurokratycznej gestii terenowych ogniw żandarmerii, komendy obozów powiadamiały je o śmierci więźnia. Na polecenie żandarmerii odnotowywano śmierć w aktach stanu cywilnego, prowadzonych w parafiach miejsca zamieszkania. Stąd wspomniane w metryce „zarządzenie Plutonu Żandarmerii w Lublinie”. Ale co z datą śmierci? Która jest prawdziwa?

Grobu Mikołaja Siemiona nie ma na krzczonowskim cmentarzu, nawet symbolicznego. Spoczywa tu tylko jego syn Bogusław. Rzućmy okiem do aktu zgonu. 14 kwietnia 1943 r. o godzinie osiemnastej i pół ksiądz Zmysłowski zapisał: „Na skutek polecenia Policji Polskiej w Krzczonowie spisyje się następujący akt śmierci: Dnia 10 kwietnia roku bieżącego o godzinie dziesiątej i pół umarł w Koszarzewie Górnym Bogusław Józef Siemion, kawaler, lat dwadzieścia, urodzony w Krzczonowie, zamieszkały w Gielczwi, syn Mikołaja i Apolonii Elżbiety z Urbanów, małżonków Siemion”.

Za zapisem kryje się historia partyzanckiego łącznika, zastrzelonego przez okupacyjną Granatową Policję, zwaną polską. Pochowano go w Krzczonowie. Obecny nagrobek postawiono już po wojnie. To ostatni materialny akcent pobytu rodziny Siemionów w Krzczonowie.

Na krzczonowskim cmentarzu najpewniej spoczywa też córka Mikołaja i Apolonii Siemionów - Joanna Apolonja (tak zapisano, zgodnie z ówczesnym zwyczajem pisowni). Zmarła w Krzczonowie 11 września 1923 roku, miała dwa lata i 3 miesiące. Urodziła się jeszcze w Ratoszynie, przedmiejscu zamieszkania Siemionów. Czy ktoś wie, gdzie znajduje się miejsce jej wiecznego spoczynku?

Stefan Żagiel
Ciechanów 2016

STANISŁAW SZACOŃ PS. „PAŁKA”

Stanisław Szacoń, ps. „Pałka” (1918-1977). Urodził się 14 grudnia 1918 r. w Żukowie w rodzinie chłopskiej, syn Jana i Marii. Po ukończeniu szkoły powszechnej w Żukowie, uczęszczał do szkoły budowlanej w Lublinie, po której ukończeniu uzyskał tytuł technika budowy dróg.

Następnie odbył zasadniczą służbę wojskową, podczas której na dywizyjnym kursie podchorążych w Zamościu zdobył podstawy wiedzy wojskowej. We wrześniu 1939 r. w stopniu podchorążego uczestniczył w wojnie obronnej z Niemcami w bitwie pod Iłżą. Tam dostał się do niewoli niemieckiej z której wydostaje się na wiosnę 1940 r. i wraca do rodziny w Żukowie. W czasie okupacji hitlerowskiej jest jednym z organizatorów konspiracyjnego ruchu oporu w powiecie lubelskim. Jest członkiem Stronnictwa Ludowego „Roch” oraz zbrojnej organizacji Batalionów Chłopskich, w której posługuje się ps. „Pałka”. Od jesieni 1943 r. w działalności konspiracyjnej pełnił funkcję oficera BCh i Komendanta Obwodu. Na tym stanowisku słynie postawy bojo-

wej, biorąc udział w akcjach zbrojno-dywersyjnych przeciwko okupantowi. W dniu 24 lipca 1944 r. dowodził zgrupowaniem partyzanckim żołnierzy BCh, AK i AL. w walce przeciwko Niemcom w lesie Zastawie, gdzie zostaje ciężko ranny. Opieką nad rannymi w punkcie sanitarnym w Walentynowie zajmowała się jego siostra Władysława. Po wyzwoleniu, pracował zawodowo w budownictwie. W czasie budowy domu kultury w Żukowie jest kierownikiem tej budowy.

Za zasługi w walce partyzanckiej major Stanisław został odznaczony krzyżem Wirtuti Militari V klasy. Zmarł 24 czerwca 1977 r. w Lublinie gdzie został pochowany.

Lech Wójcik

Z ŻAŁOBNEJ KARTY - JANINA WÓJTOWICZ

Janina Wójtowicz urodziła się 23 lutego 1922 r. w Krzczonowie. Jej talent plastyczny ujawnił się już w szkole podstawowej, malując kwiaty na kartkach pocztowych i laurkach imienninowych. Z biegiem lat jej zainteresowania ulegały zmianie. Głównym motywem stały się pejzaże: góry, woda, las, otaczające ją krzczonowskie krajobrazy. Malowała na płótnie i na płytach pilśniowych. Oprócz pejzaży malowała obrazy o treści religijnej, które wykonywała z wielką starannością i precyzją. Wiele swoich obrazów przekazała do kościołów i znajomych. Te prace były

w tonacji cieplej w przeciwieństwie do pejzaży, w których dominował kolor niebieski i zielony, dając odczucie smutku i tęsknoty. Każdy ze swoich obrazów malowała bardzo długo i niezwykle dokładnie, często wracając do tych samych elementów po kilka razy. Na białym podkładzie malowała misterne plamki z farb i je następnie rozcierała. Pod koniec retuszowała bardzo dokładnie wszystkie szczegóły, podkreślając cienie. Ukończony obraz dawał wrażenie reprodukcji książkowej, na której nie czuło się farby. Najbardziej lubiła malować postacie świętych, szczególnie ich twarze w które wkładała cały swój talent malarski. Jej marzeniem było namalowanie obrazu Ostatniej Wieczerzy w bardzo dużym formacie. Namalowała wiele prac na życzenie znajomych i przyjaciół. Zawsze jednak malowała dla swojej przyjemności odrywając się od prac codziennych. Wiele jej prac brało udział w wystawach w Kurii Biskupiej i Stowarzyszeniu Twórców Ludowych w Lublinie

którego była członkiem. Talent plastyczny odziedziczyła również jedna z jej córek, Elżbieta.

Pani Janina zawsze żywo interesowała się kulturą i historią regionu, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach o charakterze regionalnym. Była stałym czytelnikiem wydawnictw regionalnych: Krzczonowskiego Gościńca, Dziejów Krzczonowa. Zawsze gotowa do dyskusji i cennych uwag. Do końca swoich dni niezwykle energiczna.

Zmarła 22 maja 2016 r. w wieku 94 lat po krótkiej chorobie. Msza żałobna odbyła się 27 maja 2016 r. w kościele parafialnym w Krzczonowie. Żegnali ją najbliżsi: córki z rodzinami, krewni, przyjaciele, znajomi, liczni sąsiedzi z ul. Leśnej, mieszkańcy Krzczonowa, regionaliści. Na zawsze zostanie w naszej pamięci. Jej sylwetka dołączy do galerii zasłużonych twórców ludowych w Izbie Regionalnej ROKiS.

Redakcja

ZYGMUNT SĄDKOWSKI

O niegasnącym umiłowaniu polskości i wierności przykazaniom wieszczów narodowych i pracy dla wspólnego dobra w życiu Zygmunta Lamberta Sądrowskiego.

Bohater opowieści urodził się 16 kwietnia 1885 r. w Kraśniku. Jego ojciec Stanisław Sądrowski był przez 14 lat nauczycielem w miejscowej szkole miejskiej. Matka Felicjana z Kloców zajmowała się wychowywaniem piątki dzieci i prowadzeniem domu. Żył skromnie. W roku 1892 umiera Stanisław. Siedmioletni Zygmunt traci ukochanego ojca, który był dla chłopca wielkim autorytetem i w pewien sposób ukształtował charakter syna. O czym rozmawiali tego nie wiemy, ale późniejsze lata w życiu Zygmunta świadczą o tym, że ojciec pewnie mówił chłopcu o dobroci, uczciwości, szlachetności, miłości do pracy i Ojczyzny i języka polskiego. Zygmunt Lambert był bardzo zdolnym chłopcem, ale matki nie stać było na opłacanie czesnego w tzw. dobrej szkole i utrzymanie rodziny. Z pomocą finansową pospieszył Sądrowskim lekarz powiatowy z Radzymina. Zygmunt zaczął systematyczną naukę w szkole ćwiczeń w Solcu nad Wisłą, dokąd się przeprowadził w 1897 r. Marzenia naszego bohatera zaczynają się spełniać i po ukończeniu szkoły wstępuje do seminarium nauczycielskiego. Spotyka na swojej drodze młodych i wrażliwych seminarzystów, ale również kilku nauczycieli – patriotów m.in. Anusza, Wielgoszek i innych, nieznanymi. Młodzież (bardziej wtajemniczona), korzystała z przemycanej do seminarium polskiej literatury a nawet zorganizowała wspólną bibliotekę. Zachwycono się twórczością Adama Mickiewicza i epopeją „Pan Tadeusz”, poezją Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasieńskiego. Poezja romantyczna rozbudzała ducha narodowego, tęsknotę za wolnością, rozwijała twórcze myślenie i nadawała życiu głębszy sens. Zygmunt Lambert szczególnie cenił (podobnie jak jego ojciec) twórczość Zygmunta Krasieńskiego a ulubiony fragment poetycki stał się mottem życiowym przyszłego nauczyciela:

*Idź ucłowieczając rodzinne wioski
Idź i oczyszczaj zagon ojcowski
I zasiej na nim w ciszy nieznanie
Nasienie prawdy, co rodzić zacznie światło i ciepło!
Bądź wiecznym pięknem w życia boju...*

Po ukończeniu seminarium nauczycielskiego w 1903, Zygmunt został nauczycielem mianowanym w szkole ludowej w Belczącu, w powiecie lubartowskim. W 1905 roku, korzystając z ogólnej sytuacji politycznej wynikającej z osłabienia Rosji oraz wobec wzrostu nastrojów patriotycznych i narodowych dążeń Polaków, Sądrowski zaprzestał nauczania w języku rosyjskim i wprowadził do szkoły język polski. Wieści o tym zdarzeniu dotarły do działaczek na rzecz tworzenia polskich szkół. Wkrótce do Belcząca zjechały: J. Grodzicka – obywatelka ziemska z Dębicy i Mellerowa z Warszawy. Panie z ogromnym zadowoleniem słuchały wykładów w języku polskim oraz pieśni ojczystych wykonywanych przez dwu głosowy chór szkolny. Komitet walki o szkołę polską wyraził Sądrowskiemu szczególne uznanie. Po trzech latach pracy, na wniosek chełmskiej dyrekcji szkolnej, Zygmunta przeniesiono do Kosarzewa w gminie Krzczonów. Była to szkoła jednoklasowa, do której uczęszczało kilkudziesięciu uczniów. Roczne uposażenie nauczyciela wynosiło 200 rubli. W planie lekcji w 1907 roku były następujące przedmioty: religia, język rosyjski, arytmetyka, historia Rosji, geografia, język polski, język niemiecki, czysto pisanie, rysowanie. W szkole była biblioteka licząca 560 książek, do czytania przeznaczono 416 książek, 42 do ćwiczeń, 144 do bezpłatnego rozdawania. Na zakup książek przeznaczono 12 rubli. Wizytujący szkołę, inspektor władzy rosyjskiej, ocenił porządek w szkole jako pełny zaś dyscyplinę jako dobrą. Oprócz lekcji dla dzieci, w szkole odbywały się kursy wieczorowe dla dorosłych mieszkańców Kosarzewa, zorganizowane przez Sądrowskiego. Do szkoły przyjeżdżał ks. Kanonik Antoni Kwiatkowski proboszcz parafii w Bychawie. Był zainteresowany nową formą kształcenia dla dorosłych, w której brało udział około 50 kursantów. Ks. Kanonik popierał działania nowego nauczyciela w procesie likwidowania analfabetyzmu na wsi. Sądrowski dość szybko odnalazł się w nowym środowisku, zauważył jakie są zaniechania, jakie są potrzeby. Nauczyciel spotykał na swojej drodze osoby światłe, realizujące pozytywistyczne ideały pracy organicznej i pracy u podstaw. Wśród zwolenników pracy na rzecz własnego środowiska byli: ziemianie (Plewińscy, Przewłoccy, Kowerscy i inni), bardziej światli chłopcy (np. Stanisław Syrokosz

z Kosarzewa) i duchowni a szczególnie wspomniany ks. Kanonik A. Kwiatkowski obdarzony ogromną charyzmą, wieloma talentami, umiejący zjednać sobie innych i przekonać do wspólnej pracy. Zygmunt Lambert zgodnie ze swoją dewizą życiową, uduchowionego i walecznego romantyka oraz pozytywistycznego idealisty, angażuje się w organizowanie Straży Ogniowej i Kółka Rolniczego w Koszarzewie, należy do współzałożycieli Bychawskiego Towarzystwa Kredytowego, Towarzystwa Ratowania Chorych „Samarytanin”, Domu Ludowego i łaźni w Bychawie. Jego pasją jest zamiłowanie do krzewienia oświaty na wsi, poświęca się tym działaniom bez reszty od wczesnego rana do wieczora, poświęconego ulubionym książkom. Znajduje czas na prowadzenie chóru i sekcji teatralnej. Zygmunt Lambert zawsze pamięta o tym, że powinien spłacić dług wdzięczności za okazaną pomoc w kształceniu się na nauczyciela. Zdaje sobie sprawę, że ciężar odpowiedzialności za losy ludności wiejskiej spoczywa na barkach polskiej inteligencji „Idź ucłowieczając rodzinne wioski...”

I HISTORIA GMINY KRZCZONÓW, OSÓB I MIEJSCOWOŚCI

ZYGMUNT SĄDKOWSKI C.D.

Niestety wybuch I wojny światowej spowodował duże zmiany w życiu naszego bohatera. Sadkowski został zmobilizowany do armii rosyjskiej, musi opuścić stanowisko nauczyciela i udać się na front. Wkrótce znalazł się w 297 Kowelskim Pułku Piechoty, w którym pełnił obowiązki felczera, ale nie tylko. W 1916 roku był współorganizatorem biblioteki dla żołnierzy Polaków, organizował kursy wieczorowe dla rodaków znajdujących się w pułku. Zygmunt Lambert zanim został felczerm przeszedł kurs praktyczny ratując życie żołnierzom polskim na polu walki. Po przebytych kursie (przyspieszonym) na felczera kompanii w czasie wojny, zdał (w 1917 r.) egzamin przed komisją pod przewodnictwem lekarza 75 dywizji piechoty doktora Szawcowa, członków

komisji: doktora Leva i farmaceuty Fialkowskovo. Sadkowski uzyskał następujące oceny: z anatomii – dobry, z chirurgii – dobry, z udzielania pierwszej pomocy – dobry, z dezynfekcji – bardzo dobry, z chorób wewnętrznych i ran postrzałowych – bardzo dobry, z wojennej służby sanitarnej – bardzo dobry. Jako felczer w służbie frontowej, Zygmunt, sprawdził się znakomicie – ratował, opatrywał, wykonywał zabiegi chirurgiczne i pozostał człowiekiem głęboko współczującym żołnierzom polskim (w mundurach rosyjskich). Znowu wystąpił w roli nauczyciela, który czyta wiersze i prozę polską, deklamuje bardziej znane utwory, mówi o historii i kulturze polskiej. W 1917 r. w armii rosyjskiej powstał Związek Wojskowych Polaków, organizacja ta miała na celu uświadomienie

oraz podniesienie ducha narodowego wśród polskich żołnierzy. Związek sprowadzał po kilkadziesiąt gazet, jak np. „Gazeta Polska”, „Echo Polskie”, „Żołnierz Polski” i inne. Sadkowski pracował w ZWP, najpierw jako zastępca sekretarza a później jako sekretarz.

W czasie pierwszej wojny światowej brał udział w walkach na froncie austriacko-niemieckim w składzie 297 kowelskiego pułku piechoty, od 26 lipca 1914 r. do 28 stycznia 1918 r. Był żołnierzem frontowym, nie był ranny. Przeżył. Z dniem 27 lipca 1918 r. został mianowany – najpierw – na stanowisko nauczyciela a od 1 września 1918 r. na kierownika jednoklasowej publicznej szkoły ludowej w Koszarzewie Górnym w gminie Krzczonów. Ciąg dalszy nastąpi.

Maria Zofia Skalecka

WYGNAŃCY

„Wielka ucieczka” w świadomości 14-letniej dziewczyny zawsze będzie wielka, tego się nie zapomina. W jesieni życia znowu powracają obrazy z młodościowych przeżyć.

W czerwcu i na początku lipca 1915 roku, wojska rosyjskie zmusiły mieszkańców wsi: Krzczonów, Sołtysy, Olszanka, Żuków, Antoniówka, Policzyzna, Kosarzew, Sobieska Wola do opuszczenia swoich domostw. Podobnie postąpiono z mieszkańcami: Piotrkowa, Piotrkówka i Chmiela i wielu mniejszych wsi z parafii krzczonowskiej. Ludność ewakuowano przymusowo. Chłopi i kobiety wiejskie nie miały wiele czasu na przygotowanie się do nagłego wyjazdu. W pośpiechu zabierano pierzyny i poduszki związane prześcieradłami lnianymi, garnki żeliwne, gliniane miski, łyżki drewniane, sierpy, siekiery. Jeśli ktoś miał zapasy żywności np. mąkę, kaszę lub upieczony chleb był w korzystnej sytuacji. Zabierano odzież i buty, ciepłe chusty. Gospodynie w pośpiechu zbierały warzywa i owoce, jeśli ktoś je miał. Chłopi zabierali resztki zapasów siana i słomy dla krów i koni. Ludzie mieli świadomość, że być może nigdy nie wrócą z wygnania i zostaną na zawsze u obcych, na wschodzie. Mężczyźni i kobiety ukradkiem ocierali łzy, szukali pocieszenia w rozmowie z innymi. Kozacy na koniach poganiali mieszkańców i pilnowali aby nikt się nie oddał lub schował, bo to groziło śmiercią. Kobiety żegnały znakiem krzyża swoje siedliska, jeszcze szepcąc Litanię Do Najświętszej Pani, jeszcze zabierano w pośpiechu różaniec i książeczkę modlitewną i w drogę. Ostatnie spojrzenia na wieś na Olszankę i Krzczonów. Zapamiętać i jeszcze raz zapamiętać, na zawsze zachować je w pamięci. Niektórzy nie poddawali się ogólnemu przynęceniu. Antoni Chrust mówił do żony i dzieci, nie trzeba rozpaczać, my musimy wrócić do Olszanki, do siebie. Trzeba wierzyć, że tak będzie. Ula pamiętała słowa ojca, jego upór i wiarę, że wróca. Nastąpiła cisza, przerywana płaczem dzieci, broniących się przed wywózką. Furmanki chłopskie zaprzężone w konie, na furach dobytek, przy wozach przywiązane bydło. Małe dzieci jechały na wozach, dorośli szli pieszo. Wygnańcy mijali po drodze wypalone i zrujnowane wsie. Dookoła snuł się dym z podpalanych i rozstrzelanych pól, zrytych okopami strzeleckimi. Rosjanie przyjęły taktykę spalanej ziemi i niepozostawiania wrogom żadnych zapasów żywności. Kolumny wygnańców popędzono traktem drogowym od Krzczonowa, przez Żuków, Policzyznę do Piask i dalej drogą do Chełma. Wozy jechały na wschód przed wyco-

fującymi się wojskami rosyjskimi. Polscy wygnańcy stanowili żywe tarcze przed atakującymi wojskami austriacko-węgierskimi, które prowadziły ostrzał artyleryjski na wycofujące się wojska rosyjskie. Droga wiodła do rzeki Bug. Zanim fury dojechały do przeprawy na rzece nastąpił ostrzał artyleryjski, konie spłoszone wybuchami pocisków pędziły z wozami byle dalej. Nastąpiła panika. Za Bugiem były trzy rozwidlenia dróg. Antoni uparł się i wybrał drogę na północny-wschód. Część mieszkańców z gminy Krzczonów postanowiła trzymać się razem i nie dać się popędzić w głąb Rosji. Ostrzał artylerii był coraz silniejszy, przerażający widok zabitych i rannych ludzi, przewróconych wozów z dobytkiem, konających zwierząt. Krzyki, płacz dzieci i kobiet, rżenie koni, mieszały się z nawoływaniem bliskich, którzy pogubili się i nie mogli odnaleźć swoich rodzin. Ogromne zamieszkanie i panikę powodowali uciekinierzy ze wschodu Ukraińcy, Białorusini i miejscowi, którzy zostali zepchnięci przez wojska rosyjskie do Bugu. Ludzie z regionu krzczonowskiego starali się trzymać razem i pomagali sobie na trasie ucieczki. Największym zagrożeniem były spadające pociski artyleryjskie, wybuch powodował, że ziemia, błoto, trawa, gałęzie wszystko fruwało w powietrzu. Kobiety i dzieci uciekały z wozów w różne strony, od czasu do czasu słychać było: Jezu Maryjo! Chryste ratuj! Chłopi przytrzymywali konie i bydlę aby nie uciekały ze strachu. Antoni trzymał konie aby krzyczał na swoje córki: Paulinę i Katarzynę żeby trzymały krowy, które były jedynymi żywicielkami. Jeśli krowy uciekną nie będą mieli co jeść. W czasie jednego z ostrzałów blisko wozu pojawił się mały spłoszone 5-letni, w brudnej lnianej koszuli, bosy, na twarzy pełno strupów i krost. Chłopiec płakał, biegł co sił koło wozu Chrustów i pokazywał na krowy. Na postoju Paulina podała dziecku mleko. Dziewczynki pytały go, jak ma na imię, skąd jest? Niestety chłopiec, nie mógł wydobyc z siebie głosu, powtarzał w kółko: „ar, ar, ar”. Domyśliły się, że ma na imię Arsenij. Nigdzie nie było jego rodziców, ani opiekunów. Chłopiec zaczął mówić po kilku dniach. Powiedział, że jego rodzice odjechali bardzo szybko za rzekę, kiedy pociski spadały na ziemię. Ludzie uciekali, konie spłoszone gnały bez opamiętania aby dalej od Bugu. Nagle Arsenij spostrzegł, że nie ma jego bliskich. Został sam, był głodny. Paulina uratowała go od śmierci głodowej. Setki polskich dzieci znalazło się bez opieki. Podobnie było z dziećmi ukraińskimi, białoruskimi, rosyjskimi i innymi.

Znaczna część wygnańców z lubelskiego skierowała się na północny wschód, innych popędzono na południowy wschód, część wygnańców Rosjanie skierowali na trakt wiodący w głąb cesarstwa. W czasie ucieczki ludzie mieszkali na wozach, spali pod gołym niebem. Wśród uciekinierów pojawiały się choroby m.in. czerwonka i tyfus, które dziesiątkowały ludzi. Dzieci umierały, głównie z głodu i chorób, umierali młodzi i starsi. Na czerwonkę, za Bugiem zmarł Paweł Chrust (brat Pauliny, Katarzyny, Jaska) syn Antoniego Chrusta i Katarzyny Chrust. Paweł został pochowany w drewnianej skrzyni, zbitej z desek podarowanych od miejscowego chłopa. Skrzynia z ciałem zmarłego spoczęła w wykopanym dole, obok trasy marszu. Nie było księdza, nie było popa. Ostatnią modlitwę złożyli: ojciec Antoni z córkami i synem. Na grobie umieścili skromny drewniany krzyż i drewnianą tabliczkę z imieniem i nazwiskiem zmarłego. Niektórych zmarłych z lubelskiego chowano w drewnianych skrzyniach, ale później brakowało desek. Większość ciał owijano w płótno, szmaty i składano w dole, na wierzchu usypywano kopiec ziemi a na nim umieszczano krzyż, z patyków lub gałęzi. Czasem zawieszano na krzyżu kawałek deski z wypisanym imieniem, nazwiskiem i datą śmierci osoby zmarłej. Najczęściej mogiły pozostawiano bez krzyża, (nie było z czego zrobić), tylko usypano mały kopiec ziemi świadczący, że tu leży zmarły. Cała droga na Polesie, prowadziła przez szpaler mogił. Najwięcej było mogił małych dzieci: niemowląt i kilkuletnich oraz osób starszych. Po kilkunastu dniach wygnańcy („bieżeńcy”) z lubelskiego dotarli do Kobrynia na Polesiu, do wsi Małoryta. Wraz z innymi uciekinierami znaleźli się w nowym miejscu, tutejsi w większości byli wrogo nastawieni do Lachów. Ludzie mieszkali na wozach, w lepiankach, w ziemiankach, koczowali pod gołym niebem. Znaczna część ludzi schroniła się w lasach. Nie było co jeść, głód zaglądał w oczy. Wkrótce niedożywienie, ciężkie warunki sanitarne, stały się przyczyną chorób zakazanych: czerwonki i tyfusu. Wielu dorosłych zmarło, pozostawały same dzieci. Inne rodziny przejmowały opiekę nad sierotami. „Bieżeńcy” (tak nazywali miejscowi uciekinierów z lubelskiego) cierpieli głód i upokorzenia ze strony Poleszuchów (miejscowych), których los był również ciężki, z powodu działań wojennych. Większość ludności Polesia została ewakuowana na wschód, pozostali nieliczni, którzy pilnowali zabudowań, sadów i pól przed polskimi uciekinierami.

WYGNAŃCY C.D.

Rodzina Chrustów trzymała się razem z wygnańcami z parafii krzczonowskiej. Paulina i Katarzyna obserwowały okolice wsi Małoryta, w której były piękne sady a w nich mnóstwo owoców: jabłek, gruszek i śliwek. Mówiono, że Pan Bóg dał im tyle dobra, gdyż te owoce mogły uratować niejednego wygnańca od śmierci głodowej. I rzeczywiście tak było, zdarzało się czasem, że miejscowi dzielili się owocami z obcymi. Były warzywniki i pola kartofli, strzeżone przez miejscowych. Pewnego dnia Paulina nie bacząc na niebezpieczeństwo, poprosiła nieznaną gospodynię aby dała im kartofli, które można było upiec w ogniu. Kobieta wzięła motykę i kosz, poszła na zagon i zaczęła kopać bulwy. Zobaczył ją mężczyzna, jak się okazało jej mąż, zaczął krzyczeć i wypędzać ją aby nie kopała ziemniaków dla Lachów.

Kobieta nadal kopała i tłumaczyła, że te kartofle to dla głodnych dzieci, mężczyzna szybko pobiegł do domu i za chwilę wrócił z karabinem, strzelił kilka razy do swojej żony, kobieta zginęła. Kiedy Ukrainiec opanował się zaczął odgrażać, że powybija Lachów, bo oni są winni śmierci jego żony. Dalszy pobyt w tym miejscu był niebezpieczny i trzeba było znowu szukać nowego schronienia. Kilkaście rodzin odjechało dalej aby nie narażać się na śmierć. Paulina i Katarzyna chodziły po prośbie do kuchni żołnierzy rosyjskich. Litościwi kucharze dawali kawałek chleba lub kawałek słoniny. Kucharze wojskowi byli przyzwyczajeni do widoku żebrzących dzieci, głodne i płaczące prosiły o jedzenie. Paulina wiedziała, że podarowane jedzenie jest jedynym sposobem na przetrwanie. Dziewczyny i ich brat Jasiek najmowali

się do różnych prac w gospodarstwach w Małorycie, np. pasienia bydła, pilnowania stad gęsi, dojenia krów. Paulina nauczyła się jeździć konno i potrafiła dopilnować z innymi dziećmi, duże stado bydła na pastwiskach. Za to otrzymywała większe porcje jedzenia i mleka, którym dzieliła się z rodziną i ukraińskim chłopcem Arsenijem. Antoni Chrust uczył, żeby córki pracowały gdyż otrzymana żywność pozwoli na zaspokojenie głodu i utrzymanie się przy życiu. W Kobryniu i okolicy działał Komitet Pomocy Wysiedlonym Polakom, niestety brak środków powodował, że nie zawsze pomoc była skuteczna. Ciąg dalszy nastąpi.

Maria Zofia Skalecka

II ETNOGRAFIA

ZWYCZAJE I TRADYCJE REGIONU KRZCZONOWSKIEGO

Witam naszych czytelników, smakoszy regionalnych potraw.

Jak w kalejdoskopie

Zmieniają się pory roku

Czas nieubłagalnie płynie

– wiosna przychodzi po zimie

A jesień po lecie przyjdzie

Trele ptaków ucichną

I barwy kwiatów znikną.

Świat znów posmutnieje, poszarzeje

A zimą zabeleje pola, lasy i wioski.

Siwizną oprószy skronie ludzi...

W tym czasie, ktoś się urodzi,

Ktoś do pracy pobudzi...

I może ktoś znów odejdzie...

Tak było, tak jest i tak będzie...

Czas szybko tak płynie

I życie przez palce przecieka,

Zatrzymaj się i posłuchaj

Może coś szepnie do ucha...

Czas szybko tak płynie

Godzina po godzinie

Zmieniają się pory roku

I człowiek się zmienia po trochu.

Mija dzieciństwo bez troski

Jak wiosna, barwami wesołe.

I lato mija szybko

Po polach smutne rżysko...

A potem jesień złota

– utrapienie sromota

A potem przyjdą w bieli,

By dzieci rozweselić

I grudzień i zima i święta...

A każdy z nas pamięta

Że czasu nie zatrzyma...

Jedno co nam zostaje

To pamięć, tradycja, zwyczaje.

Tym razem wspominam zwyczaje i tradycje kulinarne związane ze świętami wielkanocnymi. Z opowiadań starszych ludzi dowiedziałam się, że okres wielkiego postu, był okresem szczególnym. Przeżywano go inaczej niż w obecnych czasach. Nie było mowy o jedzeniu mięsa i produktów mięsnych. Z rozpoczęciem postu, gospodynie porządnie czyściły, szorowały, wyparzały swoje garnki, baniaki, patelnie. Chciały pozbyć się w ten sposób resztek tłuszczów, aby potrawy w nich przygotowane były naprawdę postne. Do gotowania czy okrasz używano, w miarę potrzeby, albo możliwości, olejów roślinnych i masła. Takie jedzenie było nie tylko postne ale i zdrowe.

A co przygotować można? Ziemniaki ugotowane na cało, opieczzone na płycie kuchennej i do nich surówka z kiszzonej kapusty z cebulką i wszystko skropione olejem lnianym lub rzepakowym. A zupy mogły być owocowe, grzybowe, kapuśniak zabieleny albo zupa z zsiadłego mleka. Można je jeść z chlebem lub ziemniakami. Można przygotować pierogi, kluski (z serem i śmietaną) naleśniki, placki różne albo kaszę gotowaną lub parowaną na mleku. I tak przez cały post. No a na święta przygotowywano według tradycji potrawy wyjątkowe – świąteczne. Wcześniej robiono zapasy jajek, sera masła i śmietany. Robiono we młynach świeżą mąkę, ubijano wieprze i drób, aby z tych produktów przygotować – wyczarować bardzo smaczne potrawy i ciasta świąteczne. I tak jest do dziś, my też staramy się i dbamy o to, aby na świątecznym stole było wyjątkowe jedzenie. Tradycyjnie przygotowujemy wędzonki,

wędliny, ciasta, baby i mazurki, pisaniki, kraszanki, różne sałatki i dodatki, których chyba nie zliczę, no i jeszcze picie... Ze swojego dzieciństwa wspominam i polecam warto spróbować (i ocalić od zapomnienia) napój domowej roboty zwany „podpiwką”. Może jeszcze ktoś pamięta ten smak, aromat i kolor – bursztynowy. U nas mama robiła ten napój tradycyjnie na święta. Do dziś w naszym domu na święta wielkanocne muszą być mazurki oraz babki z rodzynkami drożdżowe albo piaskowe, podlewane lukrem lub polewą czekoladową czy kajmakiem. Nie może być świąt bez tradycyjnych serników. Pieczemy również makowce, szarlotki i ciasta kruche przekładane powidłami z kruszonką. Przepisów na każdy rodzaj ciasta jest wiele. Każda gospodyni ma swoje ulubione i sprawdzone (czasami nawet podzieli się nimi!). Oprócz ciast robimy wędliny, wędzone w domowych wędzarniach.: Domowe wyroby: kiełbasy, szynki, balerony, boczek, żeberka mają niepowtarzalny smak i zapach. Tajniki przygotowań i proporcji są niechętnie udostępniane osobom trzecim. Każdy chroni swój wyjątkowy sposób przygotowań i wędzenia. Salcesony, paszety i kaszanki – wyroby garmazeryjne też są najlepsze jeśli wykonamy je sami. Do wędlin bardzo dobrym dodatkiem jest chrzan, wielu z nas przygotowuje go w domu (jest to praca dla wytrwałych i upartych – ale warto!). Nieodzownym tradycyjnym daniem świątecznym na naszych stołach jest biały barszcz. Podajemy go jako pierwsze danie na świątecznym śniadaniu z dodatkiem jako wkładki poświęconych pokarmów (mięsa, jajka, kiełbasy, sera, chrzanu i chleba). Każdy, nawet niejudek powinien zjeść wszystko z talerza bo tak tradycja nakazuje. To zapewni zdrowie! Tradycyjną potrawą choć nie koniecznie świąteczną – ale jaszczke przez wielu bardzo lubianą jest bigos. Mięso i kapusta, ciężkostrawna tłusta. Na świątecznym stole jest mnóstwo różnorodnych potraw i dlatego na niektórych stołach można zauważyć karafkę z nalewką – to dla zdrowotności...

Jolanta Skoczylas

BIBLIOTEKA INSPIRUJE

W dniach 8–15 maja 2016 r. odbyła się XIII edycja programu Tydzień Bibliotek. Hasłem tegorocznej edycji to: „Biblioteka inspiruje”. Głównym celem programu jest podkreślenie roli czytania i bibliotek w poprawie jakości życia, edukacji oraz zwiększenia roli prestiżu zawodu bibliotekarza i zainteresowania książką szerokich kręgów społeczeństwa. Biblioteki publiczne przekształcają się w wielofunkcyjne centra informacji, wzrasta ich nowoczesność i uniwersalność. Wprowadzane są stale nowe oferty edukacyjne, kulturalne, zapewniają dobry klimat do rodzenia się ciekawych pomysłów. W bibliotekach ciekawie spędzamy czas, jednym słowem – Biblioteka – inspiruje. Tak jest również w naszych bibliotekach. Organizowane są ciekawe spotkania, konkursy czytelnicze i nie tylko, wystawy, zajęcia kreatywne, szczególnie ważne w terenie gdzie biblioteki są miejscem spotkań dzieci i dorosłych, centrami informacji i kultury. W ciągu roku w bibliotekach przeprowadza się wiele akcji m.in.: „Uwolnij książkę”, „Czytam polskie...”, „Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – Czytanie Uskrzydla”, „Seniorzy w bibliotece”, „Zajęcia kreatywne w bibliotece”.

WBP im H. Łopacińskiego 20–21 kwietnia oraz 3 czerwca zaprosiła bibliotekarzy województwa lubelskiego na cykl szkoleń „Od Projektu do efektu – oferta sztyta na miarę”. Celem szkolenia było wzmacnianie kompetencji bibliotekarzy w zakresie obsługi osób niepełnosprawnych oraz rozszerzenie oferty bibliotek dla tej grupy użytkowników. Na szkoleniu wyjazdowym do Zamościa i wizyty w Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki poznano specjalistyczny sprzęt Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych. Poprzez warsztaty w bibliotece publicznej w Chełmie poznano formy działań z czytelnikami niepełnosprawnymi. Szkolenie zakończyły warsztaty z tworzenia i wykorzystania książek dotykowych w pracy z osobami niewidomymi i niedowidzącymi w Wypożyczalni Książek Dotykowych przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Zofii Sękowskiej w Lublinie. Każda z bibliotek powinna przygotować się na pracę z czytelnikami zarówno niepełnospraw-

nymi jak też starszymi, których przybywa szczególnie w terenach wiejskich, przeanalizować ich potrzeby i możliwości, przedstawić ciekawą ofertę współpracy.

W 2016 r. w 170. rocznicę urodzin oraz 100. rocznicę śmierci Henryka Sienkiewicza Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze zasługi dla Narodu i nieoceniony udział w dziele odrodzenia Polski, uczcił Jego pamięć i ustanowił rok 2016 Rokiem Henryka Sienkiewicza. Henryk Sienkiewicz to pierwszy Polak uhonorowany Nagrodą Nobla w dziedzinie literatury, doceniony za całokształt twórczości i – jak wówczas stwierdzono – rzadko spotykany geniusz, który wcielił w siebie ducha Narodu. Jego powieści historyczne podtrzymywały koleje pokolenia Polaków w czasach narodowych niedoli. Za swoje obywatelskie zasługi dla Ojczyzny przez współczesnych zwany „Hetmanem Duchowym Polaków”, a za etos dobroczynności – „Wielkim Jałmużnikiem Narodu”. Twórczość Henryka Sienkiewicza, działalność społeczna i nieustanne orędownictwo za niepodległym państwem polskim odegrały niezwykle istotną rolę w odzyskaniu przez Polskę wolności. Biblioteki akcentować będą noblistę poprzez wystawy i prezentacje książek, konkursy czytelnicze z uwzględnieniem jego dzieł. Pod hasłami dzieł pisarza przebiegał Powiatowy Dzień Bibliotekarza 9 czerwca w Jabłonnie. Na uczestników czekało wiele atrakcji i niespodzianek.

Najmłodszy czytelnicy w tym roku będą świętować 50. rocznicę śmierci Jana Brzechwy. Jest to najbardziej popularny i lubiany autor. Jan Brzechwa

to poeta i satyryk, z zawodu adwokat, specjalista w dziedzinie prawa autorskiego. Do literatury przeszedł głównie jako autor utworów dla dzieci. Przyniosły mu ogromną popularność i zdobyły wielu naśladowców. Jego zbiorki („Tańczowała igła z nitką”, 1938; „Kaczka Dziwaczka”, 1939, etc.) wydawano jako wiersze dla dzieci, bądź bajki. Niektóre dłuższe: wierszem – jak „Baśń o korsarzu Palemonie” czy „Pan Drops i jego trupa”, inne prozą – jak cykl powieści o Panu Kleksie. Poeta ma również w dorobku teksty satyryczne dla dorosłych oraz przekłady z literatury rosyjskiej.

Jan Brzechwa, właściwie Jan Wiktor Lesman, urodził się 15 sierpnia 1898 w Żmerynce, zmarł 2 lipca 1966 w Warszawie. Na dzieci czeka wiele atrakcji, zabaw, konkursów czytelniczych, wystawek i prezentacji książkowych.

Redakcja

KTO CZYTA KSIĄŻKI?

Kto czyta książki, żyje podwójnie
Umberto Eco

W listopadzie 2015 roku Biblioteka Narodowa przeprowadziła kolejne badanie stanu czytelnictwa w Polsce. Oto najważniejsze obserwacje:

- W 2015 roku lekturę co najmniej jednej książki zadeklarowało 37% badanych.
- Wyraźny spadek czytelnictwa nastąpił około dekadę temu.
- W porównaniu do roku 2000 czytelnictwo zmalało obecnie najwyraźniej wśród mężczyzn i osób młodych.
- Największą publiczność mają powieści, zwłaszcza romanse, romanse i fantastyka. Najczęściej wymienianym autorem był w 2015 roku – podobnie jak w poprzednich latach – Henryk Sienkiewicz.

Czytanie książek w latach 2002–2105

„Czytanie książek w coraz większym stopniu staje się aktywnością połączoną z procesem edukacji formalnej oraz związaną z tym fazą życia” – piszą autorzy raportu BN. Dlatego tak ważne są działania na rzecz stałego wzrostu czytelnictwa oraz modernizacji i rozwoju bibliotek. Biblioteki są instytucjami kultury, które od zawsze gromadziły i udostępniały książki, czasopisma oraz inne druki. Są wyznacznikiem rozwoju czytelnictwa. Nasza biblioteka dąży do tego, aby stać się nowoczesną instytucją kultury, pełną inwencji, przyjazną dla użytkowników. Staramy się zaspokoić potrzeby czytelników, wykorzystać posia-

dane zasoby oraz pozyskać nowych użytkowników.

Wszystko to, co biblioteka oferuje swoim użytkownikom, a więc dobra materialne (książki, czasopisma, mapy, nuty, wydawnictwa regionalne, bazy danych na nośnikach komputerowych), jak również usługi (wypożyczanie, udostępnianie prezencyjne, udzielanie informacji, szkolenia użytkowników, lekcje biblioteczne) jako organizację nieodpłatnie świadczymy usługi nieodpłatnie. Dostosowaliśmy czas pracy naszej placówki do potrzeb odbiorców. Na bieżąco udostępniamy informacje o ofercie bibliotecznej. Pracownicy realizują wszelkie działania które wpływają na podniesienie jakości świadczonych usług: począwszy od wyposażenia, wystroju lokalu, poprzez dostępne urządzenia (komputery, skanery, kserografy...) a kończąc na usługach stricte bibliotecznych jak zamawianie, udostępnianie, wypożyczanie, pomoc w wyszukiwaniu informacji. Promujemy swoje zbiory pod względem ich zakresu, przydatności i atrakcyjności, źródeł i wielkości nowych nabytków. Niedawno ruszyliśmy z akcją, która zaciekała tych, którzy lubią czytać i chcą się dzielić książkami z innymi. W holu bibliotek gminnej i filialnej w Żukowie znajdują się specjalnie przygotowane półki. Każdy może przynieść książkę, której już nie potrzebuje, a w zamian wziąć inną pozostawioną przez kogoś innego. Bookcrossing u nas odbywa się pod hasłem „UWOLNIJ KSIĄŻKĘ”. Celem akcji book-

crossingowych jest przede wszystkim podniesienie poziomu czytelnictwa i spopularyzowanie samego faktu czytania.

Biblioteka inspiruje to hasło promujące Tydzień Bibliotek 2016 Zasadniczym celem tygodniowego programu promującego bibliotekę w przestrzeni kulturalnej jest przede wszystkim podkreślenie roli samego czytania jakie odgrywa ono w życiu każdego człowieka. Poprawia jego jakość, kształtuje osobowość, pomaga w edukacji, zdobywaniu wiedzy w różnych dziedzinach, a także nabywaniu umiejętności poznawczych. Ponadto tydzień ten miał również zwrócić uwagę na zainteresowanie literaturą wśród społeczeństwa. Jedną z ważniejszych inicjatyw promujących czytelnictwo w nasze bibliotece był konkurs głosnego czytania pod hasłem „MAJ Z KSIĄŻKĄ”. Finał, poprzedzony eliminacjami szkolnymi odbył się 25 maja. „GMINNEGO MISTRZA GŁOSNEGO CZYTANIA” wybierała komisja w składzie: Katarzyna Bryda – Wójt Gminy Krzczonów, Alfreda Zaborek – prezes Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych Gminy Krzczonów, Beata Antczak – przedstawicielka wolontariatu, Beata Gajur – dyrektor ROKIS.

Uczestnicy konkursu czytali wybrane fragmenty z książek: a) H. Sienkiewicza – „W pustyni i w puszczy”, „Krzyżacy” oraz fragmenty Trylogii – dla uczczenia „ROKU SIENKIEWICZOWSKIEGO” – (170. rocznicę urodzin i 100. rocznicę śmierci

III KULTURA I OŚWIATA

KTO CZYTA KSIĄŻKI? C.D.

pisarza); b) „Akademia Pana Kleksa” – J. Brzechwa (w związku z 50 rocznicą śmierci).

Komisja wyłoniła zwycięzców w II kategoriach wiekowych: kl. IV–VI SP oraz I–III GIMNAZJUM. „GMINNYM MISTRZEM GŁOŚNEGO CZYTANIA” w kategorii kl. IV–VI została Emilia Małecka z kl. V b, II miejsce – Magdalena Gustaw kl. V a, III miejsce – Weronika Jones kl. IV a. Wyróżnienia: Patrycja Juszcza z kl. VI b oraz Natalia Migryt z kl. V b.

„GMINNYM MISTRZEM GŁOŚNEGO CZYTANIA” w kategorii kl. I–III GIMNAZJUM została Klaudia Poniewozik z kl. III b, II miejsce – Dominika Mamczarz z kl. III a, III miejsce – Agata Warda z kl. I b. Wyróżnienia: Aleksandra Warda z I b oraz Jowita Szenejko z kl. III b.

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali dyplomy, laureaci – nagrody książkowe. Gratulujemy zwycięzcom. Dziękujemy wszystkim uczestnikom konkursu oraz członkom komisji za pracę i poświęcony czas.

W celu uatrakcyjnienia naszej oferty, krzczonowska biblioteka po raz kolejny włączyła się do ogólnopolskiej, wieczorno-nocnej akcji promującej czytelnictwo i biblioteki. Hasłem tegorocznej edycji „Nocy bibliotek” jest „Wolno czytać!”. Wolno, gdyż czytanie, obcowanie z literaturą piękną jest przywilejem, wyborem, a nie przykrym obowiązkiem. Wolno nam czytać to, co nam się podoba – wzbogaca nasz język, poszerza wiedzę, pomaga radzić sobie z problemami, czy też po prostu uprzyjemnia czas. Za przyłączenie się do ogólnopolskiej akcji otrzymaliśmy paczkę z materiałami promocyjnymi. Były to m.in.: książka „Basia i wolność” – nowość wydawnicza Egmontu wraz

z pakietem ekslibrisów-naklejek, gra towarzyska – karciany „Flirt z dziełami Henryka Sienkiewicza” z cytatami z „Krzyżaków”, „W pustyni i w puszczy”, „Latarnika”, „Trylogii”, „Rodziny Połanieckich”, ekslibrisy-naklejki dla małych i dużych uczestników Nocy w naszej bibliotece, 10 plakatów akcji, zakładki akcji, film do wyświetlenia w ramach Nocy Bibliotek – kinowy hit dla dzieci i młodzieży: „Magiczne drzewo” Andrzeja Maleszki – film obsypany nagrodami na wielu festiwalach kina dla dzieci i młodzieży na świecie.

Dla osób chcących tego wieczora wykazać się wyobraźnią i umiejętnościami manualnymi, zaplanowaliśmy warsztaty plastyczne, konkursy niespodzianki, ciekawe opowieści przy ognisku, kino nocne i inne atrakcje.

Redakcja

„WISŁA W KULTURZE LUBELSZCZYZNY”

*Wisła, rzeka płynąca w przeszłości.
Jak to dawno, barbarzyńsko rudy,
Kwitłem na wodzie twojej, po wierzchu
Kreślonej w gwiazdy, rośliny i runy [...]
Rzeko snów o zielonym wodniku,
Płyną tratwy, kryj przyszłość.
Taki długi żal jak żal skrzypiec,
Wisła.*

Krzysztof Kamil Baczyński, „Wisła”

Towarzystwa regionalne z Lublina i regionu w weekend 5–6 marca odwiedziły Puławę i Gołąb, by wziąć udział w konferencji dotyczącej roli rzeki Wisły w kulturze Lubelszczyzny. Miasto i gmina Puławy to chyba najlepsze miejsce w naszym województwie do dyskusji na temat roli Wisły w życiu społeczno-kulturalnym tej części kraju. Myszac o rzece jako szlaku komunikacyjnym wskazujemy na jej funkcję integrującą, jednak gdy słyszymy o gminie położonej na dwóch brzegach Wisły wydaje nam się, że rzeka będzie utrudnieniem w komunikacji mieszkańców. Nic bardziej mylnego, gdy mówimy o Gminie Puławy, w której element kulturotwórczy Wisły pozwala stworzyć jedną, wspólną tożsamość i bogate dziedzictwo kulturowe. Na zaproszenie Wójta Gminy Puławy- Krzysztofa Brzezińskiego regionaliści z terenu Lubelszczyzny mieli okazję uczestniczyć w konferencji „Wisła w kulturze Lubelszczyzny”. Podczas konferencji swoje wystąpienia zapowiedzieli m.in. Piotr Franaszek, dyrektor Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Artur Sępoch, dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Lublinie, prof. Sławomir Partycki, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych, Agnieszka Żadura, dyrektor Muzeum Nadwiślańskiego. W dniach 5–6 marca 2016 roku Wojewódzka Rada Towarzystw Regionalnych w Lublinie, Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie, Urząd Gminy Puławy, Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym oraz dwa stowarzyszenia: Towarzystwo Przyjaciół Gołębia oraz Stowarzyszenie „Przeszłość – Przyszłości” wspólnie zorganizowali interdyscyplinarną konferencję naukową poświęconą symbolice i znaczeniu Wisły. Partnerem wydarzenia było Centrum Spotkania Kultur w Lublinie. Pierwszy dzień

obrad odbył się w Sali Kongresowej Pałacu Czartoryskich w Puławach. Otwarcia konferencji dokonał prof. dr hab. Sławomir Partycki. W pierwszej części obrad uczestnicy wysłuchali wykładu wprowadzającego dotyczącego gospodarczej funkcji Wisły na terenach nadwiślańskich w województwie lubelskim, wygłoszonego przez historyka i regionalistę prof. dr hab. Ryszarda Szczygła. Niezwykle interesujący był również wykład prof. dr hab. Jerzego Bartmińskiego, językoznawcy i folklorysty, pt.: „Językowo-kulturowy obraz Wisły”. Prof. dr hab. Jerzy Bartmiński za swoje szczególne zasługi dla języka ojczystego 21 lutego odebrał z rąk Prezydenta RP odznaczenie „Zasłużony dla Polszczyzny”. W dalszej części obrad uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z bogactwem flory i fauny terenów nadwiślańskich okolic Puław i Kazimierza. Prezentująca referat pt. „Wisła – dzika rzeka”. „Dziedzictwo przyrodnicze” mgr Joanna Szkuat – kierownik Oddziału Muzeum Przyrodniczego Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym, wzbogaciła swoją wypowiedź pięknymi zdjęciami walorów przyrodniczych. Kolejne wystąpienie mgr Doroty Seweryn-Puchalskiej- kierownik Kamienicy Celejowskiej dotyczyło inspiracji Wisłą w pracach artystycznych i wzbogacona została prezentacją prac malarskich oraz rzeźby. Część referatów zakończyło wystąpienie etnograf mgr Haliny Soleckiej, która zaprezentowała dawne zawody w rejonie nadwiślańskim Gminy Puławy i okolic. Interdyscyplinarny charakter konferencji potwierdza szerokie spektrum perspektyw omawianego tematu. Nie zabrakło ujęcia historycznego, językowego, przyrodniczego, artystycznego oraz etnograficznego, dzięki czemu każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Konferencji towarzyszyły również trzy wystawy. Pierwsza przygotowana przez Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym prezentująca wspaniałe fotografie pt. „Małopolski przełom Wisły z lotu ptaka” oraz dwie wystawy przygotowane przez Towarzystwo Przyjaciół Gołębia – wystawa produktów z wikliny oraz wystawa fotograficzna: „Walory przyrodnicze Gminy Puławy”. Dodatkowym punktem konferencji był występ kabaretu szkolonego z Gołębia pt. „Cudze chwalicie swego nie znacie”. Uczniowie

w zabawnej formie przekazali uczestnikom konferencji bogactwo architektury, sztuki, rękodzieła oraz przyrody Gołębia i okolic. Drugi dzień konferencji w całości przeznaczony został na poznanie historii i dorobku kulturalnego Gołębia oraz całej Gminy Puławy. Tradycyjnie niedzielną część konferencji rozpoczęła Msza św. która odbyła się w Kościele Parafialnym pw. św. Floriana i św. Katarzyny celebrowana przez księdza proboszcza kan. Waldemara Stawinogę, który po Mszy św. oprowadził regionalistów po zabytkowym kościele oraz Domku Loretańskim. Uczestnicy konferencji mieli również okazję zwiedzić Izbę Produktu Lokalnego założoną przez Towarzystwo Przyjaciół Gołębia. W dalszej części odbyły się wystąpienia Wójta Gminy Puławy- Krzysztofa Brzezińskiego oraz Teresy Woszczyk-Prezes Towarzystwa Przyjaciół Gołębia i Teresy Dymowskiej-Prezes Towarzystwa Przyjaciół Góry Puławskiej, w którym obie Panie zaprezentowały dorobek swoich stowarzyszeń. Rola Wisły została omówiona z każdej strony, zarówno od tej gospodarczej, historycznej, językowej, przyrodniczej, jak i artystycznej. Swoje wykłady wygłosili naukowcy z UMCS, etnografowie i muzealnicy. Spotkanie w Gołębiu w opinii wielu regionalistów było niezwykle inspirujące i ciekawe.

W konferencji wziął udział również przedstawiciel Krzczonowskiego Stowarzyszenia Regionalnego. Stowarzyszenie stara się uczestniczyć we wszystkich ważnych wydarzeniach organizowanych przez WRTRL w Lublinie. Było to pierwsze spotkanie merytoryczne zapowiadające interesujący dla regionalistów rok 2016. Na podstawie materiału dr Magdy Parzyszek.

Redakcja

IV ZASŁUŻENI DLA KULTURY

WSPOMNIENIE O... O. PROF. LEONIE BENIGDY DYCZEWSKIM

Po ciężkiej chorobie odszedł ks. prof. dr hab. Leon Dyczewski. Franciszkanin konwentualny był związany z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim od rozpoczęcia studiów w 1963 r. O. prof. Leon Dyczewski urodził się 28 października 1936 w Małopolu w wieloletniej rodzinie. Święcenia kapłańskie przyjął w 8 lipca 1962 r. Rok później rozpoczął studia z filozofii społecznej i socjologii na KUL. W latach 1956–1962 studiował filozofię i teologię we franciszkańskich seminariach kolejno w Łodzi, a następnie w Krakowie. 8 lipca 1962 roku przyjął święcenia kapłańskie. W latach 1963–66 studiował filozofię na KUL-u. W 1974 r. uzyskał doktorat z filozofii, w 1981 – habilitację z socjologii, natomiast w 1994 – profesurę.

Studia i stopnie naukowe: 1956–58 filozofia – Wyższe Seminarium Ojców Franciszkanów w Łodzi, 1958–62 – teologia w Wyższym Seminarium Ojców Franciszkanów w Krakowie, 1963–1966 – filozofia społeczna i socjologia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, 1966 – magister filozofii KUL, 1974 – doktor filozofii KUL, 1981 – doktor habilitowany w zakresie socjologii KUL, 1992 – profesor KUL.

Był wieloletnim pracownikiem Instytutu Socjologii KUL. Badał głównie socjologię kultury, teorie i środki komunikowania społecznego, socjologię rodziny, antropologię społeczną, public relations, wielokulturowość, kulturę regionalną w procesach jednoczenia się Europy i globalizacji, kultury alternatywne i style życia. Pod jego redakcją powstało wiele książek poruszających aktualne tematy i problemy społeczne, m.in. „Rodzina – Dziecko – Media”, „Rodzina w nowoczesnym społeczeństwie” i „Odchodzenie Jana

Pawła II do domu Ojca w polskich mediach”. Dużą uwagę przykładał do kształcenia przyszłych pracowników mediów.

Pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji: Kierownika Katedry Socjologii Kultury, Kuratora Katedry Kultury Medialnej, Dyrektora Podyplomowego Studium Komunikacji Społecznej i Dziennikarstwa, Kierownika specjalności Komunikacja Społeczna i Dziennikarstwo (w ramach Instytutu Socjologii).

Założył Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej KUL. „Ojca Profesora zapamiętamy jako Wielkiego Naukowca, ale też jako zwyczajnie serdecznego, pełnego ciepła i chrześcijańskiego ducha, dobrego człowieka. My regionaliści jako świetnego mówcę autora wielu referatów z badań nad kulturą regionalną na wielu sejmikach i zjazdach regionalnych. Taką konferencję poprowadził również w Krzczonowie w latach 90. Sala widowiskowa ROKiS nie mogła wówczas pomieścić słuchaczy.* Na zawsze pozostanie w naszej pamięci” – przyznają jego współpracownicy z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej KUL. O. prof. Leon Dyczewski należał do wielu organizacji i stowarzyszeń naukowych. Jest autorem kilkuset prac naukowych i publicystycznych na temat kultury, religijności, rodziny, komunikacji społecznej i mediów, filozofii i polityki społecznej. Za swoją działalność wielokrotnie był doceniany. Dwukrotnie został odznaczony przez prezydentów Aleksandra Kwaśniewskiego i Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia.

Wszystkie nagrody i odznaczenia: Nagroda indywidualna Ministra Edukacji Narodowej – 1994 r., Nagroda Naukowa im. Włodzimierza Pietrzaka – 1995 r. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – 9 maja 2000 r., Odznaka Zasłużony Działacz Kultury – 13 sierpnia 2001 r., Medal za Zasługi w Walce o Niepodległość i Prawa Człowieka 13.XII.1981–4.VI.1989 – 2001 r., Medal im. Aleksandra Patkowskiego – 2002 r., Medal Redaktora Naczelnego Tygodnika Katolickiego „Niedziela” – wrzesień 2003 r., Medal Komisji Edukacji Narodowej – 24 maja 2004 r., Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” – 1 września 2005 r., Medal okolicznościowy 600-lecia Urzędowa – 14 października 2006 r., Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” – 27 czerwca

2006 r., Medal im. Wacława Szuberta – 22 lutego 2007 r., Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski – 17 października 2008 r.

Franciszkanin, profesor socjologii, wieloletni wykładowca KUL i organizator studiów dziennikarskich na tej uczelni zmarł 16 lutego 2016 r. w Łodzi. Pochowany został na cmentarzu w Łodzi – Łągielnikach.

19 marca 2016 r. odbyło się spotkanie przyjaciół Ojca prof. L. Dyczewskiego w siedzibie WOK Lublin – Pro Memoria, które poprzedzone było mszą świętą z udziałem chóru chłopięcego „Lubelskie Słowiki”. Zgromadzeni w WOK uczestnicy wysłuchali słowa okolicznościowego wygłoszonego przez dr hab. Marka Wadowskiego, Andrzeja Dyczewskiego oraz gości. Spotkaniu towarzyszył specjalny koncert prowadzony przez Józefa Obroślaka w wykonaniu studentów Akademii Muzycznych z Krakowa i Gdańska: Jana Obroślaka, Mateusza Obroślaka, Piotra Krzaczkowskiego. Koncert wywarł na obecnych ogromne wrażenie i niezapomniane chwile wzruszeń. Spotkaniu towarzyszyła wystawa kolekcji drewnianych światełek O. profesora. Krewni zmarłego planują założyć fundację jego imieniem oraz Izbę Pamięci.

W spotkaniu uczestniczył również przedstawiciel KSR. Będzie nam brak O. profesora, zostaną jednak wspomnienia i wartościowe materiały z wielu konferencji. Oprac. redakcja na podstawie materiałów z Internetu.

Redakcja

* Organizatorem było Towarzystwo Przyjaciół Regionu Krzczonowskiego.

WIOSNA W PEŁNI, KLESZCZE ATAKUJĄ

Kleszcze przenoszące babeszjozę występują na znacznej części terytorium Polski, ze szczególnym uwzględnieniem regionów północnych, północno-wschodnich i wschodnich. Terenami o szczególnie dużym zagrożeniu są lasy, łąki, parki i ogrody, zwłaszcza jeśli są porośnięte wysoką trawą.

Kleszcze wykazują z reguły wzmożoną aktywność wczesną wiosną, latem i wczesną jesienią. Nie lubią długich upałów, suszy i mrozów. W zimie nie są aktywne, gdy temperatura spadnie poniżej 5 stopni C, jeśli natomiast waha się od 0 do plus 10 stopni C, kleszcze są aktywne. Widać to na naszych pupilach i fali zachorowań na babeszjozę. Nikt się nie spodziewa ich w zimie.

Babeszjoza to choroba odkleszczowa, to znaczy przenoszona przez zarażone kleszcze pasożytujące na ciele żywiciela. Teoretycznie nasz zwierzak może zostać zarażony przez każdego kleszcza, ponieważ nie mamy możliwości sprawdzenia, który jest nosicielem choroby, a który nie. Uważa się, że zarażenie zwierzaka następuje po minimum 24 godzinach od ukąszenia, kleszcz aby zarazić musi zacząć wpuszczać ślinę albo wypić krew z powrotem do organizmu psa.

Babesia jest pasożytem krwi, powoduje niedokrwistość, czasem uszkadza wątrobę lub nerki. Głównymi objawami babeszjozy są apatyczność, brak apetytu, wymioty, biegunka, gazy, wysoka gorączka 40–41 stopni C, zażółcenie lub bladeść błon śluzowych jamy ustnej. Choroba jest wyleczalna, jeśli jest wcześniej zauważona. Zanim nasz pupil złapie kleszcza można starać się uchronić go przed zachorowaniem. Na rynku są dostępne preparaty w wielu postaciach chroniące przed ukąszeniem przez kleszcza. Są to preparaty odstraszające. Można zastosować spot-on, czyli kropelki do wylewania na kark, które działają na kleszcze 4–5 tygodni, a przed pchłami chronią ok. 8 tygodni. Dostępne są również obroże przeciwpchelnne, które działają ma pchły i kleszcze od 2 do 8 miesięcy.

Pamiętajmy, lepiej jest zapobiegać niż leczyć.

Beata Antczak

OGŁOSZENIA

Od redakcji KG: Dziękujemy wszystkim korespondentom za przysłane materiały tekstowe i zapraszamy do dalszej współpracy z redakcją. Przepraszamy za pomyłkę w nazwisku w „Krzczonowskim Gościńcu” nr 2/2015, str. 15. „W Listach od czytelników” powinno być: Włodzimierz Kostecki z Sobolewa, za co autora tekstu, serdecznie przepraszamy. Za treść materiałów od korespondentów, redakcja nie bierze odpowiedzialności.

LISTY OD CZYTELNIKÓW

Szanowna Redakcjo „Krzczonowskiego Gościńca”. Jak zwykle po przeczytaniu w Krzczonowskim Gościńcu jakiegoś artykułu, nasuwa mi się myśl i chęć podzielenia się z czytelnikami moimi przeżyciami z lat dzieciństwa spędzonymi w Krzczonowie.

Tak i tym razem, choć długo zwlekałam. Po przeczytaniu w „Krzczonowskim Gościńcu” relacji z przebiegu kariery zawodowej lekarzy stomatologów Janiny i Waldemara Andrzejewskich ożyły wspomnienia moich pierwszych kontaktów z dentystami (bo tak się wtedy mówiło) z okresu kiedy mieszkałam w Krzczonowie i uczęszczałam do Szkoły Podstawowej. Było to na początku lat 50. XX w.

Trzeba pamiętać, że ludność rolnicza w tym okresie nie posiadała ubezpieczenia zdrowotnego. Tym samym rzadko korzystała z usług jakichkolwiek lekarzy. Wizyta u lekarza była płatna. Taka usługa jak zrobienie zastrzyku, też była płatna. Dlatego na terenie Krzczonowa były osoby, które nie posiadały legalnych uprawnień, ale miały sprzęt i potrafiły zrobić zastrzyk domięśniowy za niewielką odpłatnością. Srodek płatności był różny, oprócz pieniędzmi często płacono jajkami, albo dawano kurę lub woreczek jakiejś kaszy itp. Tatuś mój był pracownikiem Lasów Państwowych. Z tego tytułu moi rodzice posiadali ubezpieczenie. A tym samym bezpłatną opiekę zdrowotną. Lasy Państwowe swoje przychodnie posiadały w Lublinie. Jeżeli dobrze pamiętam to na ulicy Lipowej. Wobec tego moi w razie potrzeby tam się udawali.

W okresie, gdy wyrastały mi stałe zęby, a „mleczaki” nie miały zamiaru wypadać, te stałe szukały miejsca i wyrastały krzywo. Z tego powodu jeździłam z mamusią do dentysty w Lublinie. Usunięto mleczaki i wszystko wróciło do normy. W poradni w Lublinie byłam kilka razy. Nie będę opisywać mojego zachowania na fotelu dentystycznym w gabinecie za pierwszym razem. To nie ma znaczenia, ale proszę sobie wyobrazić taką maszyną zakończoną uchwytem z tym borem (wierłem). Urządzenie to napędzone było pedałem. Pedał poruszany był stopą nogi. Dentysta używając wiertła musiał jednocześnie siłą jednej nogi napędzać maszynę. Jak dzisiaj o tym myślę, to nasuwa się takie stwierdzenie, że trzeba było posiadać nie lada umiejętności, aby skoordynować ruchy nogi napędzającej urządzenie z prowadzeniem ręką wiertła, a przy tym należyte oczyszczenie dziury w zębie. Plomba założona przez tego dentystę była srebrna. Miałam 51 lat jak musiał być usunięty ten ząb z tą plombą z powodu paradontozy, której różne sposoby leczenia nie dawały re-

zultatów. We wspomnianym gabinecie istniały wszelkie urządzenia niezbędne do wykonywania różnych zabiegów stomatologicznych. Byłam tam kilkakrotnie, gdy leczyłam swojego zęba. Towarzyszyłam również koleżankom. Była taka zasada, jak mnie wspiera, to trzeba się było zrewanżować. Co ciekawe: lekarz cały czas opowiadał jakie czynności wykonuje. Osoba, która towarzyszyła mogła obserwować pracę lekarza jak i pani, która pomagała dentyście. Z ciekawością patrzyliśmy jak rozrabia się na płytkach szklanych różne lekarstwa i wypełniacze itp.

W latach 50. XX w. w Krzczonowie nie było jeszcze elektryczności, nie było też wody bieżącej. W gabinecie stały wiadra napełnione wodą, z których kubkami czerpana czystą wodę. Było również wiadro do którego zlewano wszelkie brudne odpady. Funkcjonowanie różnych urządzeń, w tym czasie, wymagało wykorzystania siły ludzkich mięśni. W piekarni chleb wyrabiany był ręcznie, wypiekany w piecu opalanym drewnem. Smak tego chleba i bułek czuję do dnia dzisiejszego. W mleczarni masło produkowano w dużych ilościach. Wielka maselnica poruszana była przez kilku mężczyzn tam pracujących. Aby uzyskać śmietanę do produkcji masła trzeba było z kolei w wielkiej wirówce (centryfudze) odwirować ją z mleka. To urządzenie też napędzane było za pomocą siły ludzkich rąk. To wszystko, o czym piszę widziałam, bo jak nasza wychowawczynią była Pani Melania Zawadzka, to organizowała wycieczki do tych miejsc. Następnie w szkole omawialiśmy szczegółowo zdobyte wiadomości i różne obserwacje. Obowiązkowo po takiej wycieczce każdy uczeń musiał napisać krótkie opowiadanie. Ciekawe prace były umieszczane na okolicznościowej gazetce. Ściennej. Nawigując do funkcjonowania różnych urządzeń bez użycia energii elektrycznej, muszę dodać, że w upalne dni jedliśmy pyszne lody wytwarzane przez pana Dadeja z Rynku, bez użycia zamrażarki. W czasie odpustów w Krzczonowie pojawiały się furmanki, z których serwowano także smaczne lody o różnych smakach. Do schładzania tych artykułów używany był oczywiście lód. W ziemie całe stopy lodu były gromadzone w pobliżu mleczarni. Tworzono kopce, które przykrywano grubą warstwą trocin. W miarę potrzeby lód wykorzystywany był w lecie. Odeszłam nieco od tematu, na zakończenie jednak wracam.

W „Dziejach Krzczonowa 1359–2011” w rozdziale „Służba zdrowia” w Krzczonowie nie ma wzmianki o działalności lekarza stomatologa w latach 50. XX w. Muszę stwierdzić, że taki gabinet w Krzczonowie istniał. Na początku mieścił się, tak jak wspomniałam w „starym” domu Kajetana Mysłowskiego. Później został przeniesiony do „dworu”, gdzie już była utworzona Izba Porodowa. Młodzież szkolna miała zapewnioną bezpłatną opiekę stomatologiczną. Dokładnie nie wiem na jakiej zasadzie gabinet działał. Wszystko możliwe, że dentysta przyjeżdżał z Bychawy lub Lublina w określone dni tygodnia. Nie przypominam sobie, aby w tym czasie dentysta mieszkał w Krzczonowie.

Za pośrednictwem „Krzczonowskiego Gościńca” pragnę państwu Janinie i Waldemarowi Andrzejewskim złożyć gratulacje za długoletnią pracę na rzecz dzieci, młodzieży jak również społeczności krzczonowskiej.

Czesława Safiejko z d. Wierzbowska

REKLAMA

Elektryk
Kompleksowe wykonywanie instalacji elektrycznych
tel. 663-799-632
Bezpłatne doradztwo oraz wycena
na terenie Bychawy Krzczonowa i okolic

- instalacje elektryczne
- usuwanie usterek
- przyłącza elektryczne
- instalacje odgromowe
- pomiar elektryczne
- montaż i składanie rozdzielnic

- instalacje RTV/SAT
- monitoring
- systemy alarmowe
- oświetlenie
- inteligentny dom
- instalacje teletechniczne

email: elektroda.ue@gmail.com

„elektro-da” Dawid Rozdziałik, ul. Strazacka 9, 23-110 Krzczonów

Zakład Fizjoterapii w Żukowie

Katarzyna Potręć

tel. 724524545

Laser - zabieg 5 zł

Jonoforeza - zabieg 5 zł

Diadynamik - zabieg 5 zł

Ultradźwięki - zabieg 5 zł

Galwanizacja - zabieg 5 zł

Pole magnetyczne - zabieg 5 zł

Prądy Interferencyjne, Traberta, Tens - zabieg 5 zł

Krioterapia - zabieg 8 zł

Masaż ręczny - zabieg 18 zł

Serdecznie zapraszam!

STAJNIA ARVENA

MIOTKÓWEK 55

- AGROTURYSTYKA
- Jazda konna
  - dla początkujących i zaawansowanych
  - rekreacyjne i sportowe
  - na ujeżdżalni i w terenie
- (Krzczonowski Park Krajobrazowy)
- Przygotowanie do:
  - odznak jeździeckich i zawodów
  - kursów instruktorskich
- Obozy letnie i zimowe
- W sezonie zimowym ski-skiing
- Rajdy 1-2 dniowe
- Pensjonat dla koni
- Weekend i majówki w siodło
- Imprezy:
  - Integracje dla szkół i przedszkoli
  - urodziny w siodło
  - hubertusy, sesje zdjęciowe z końmi
- Rehabilitacja ruchem konia

Szkolenia jeździeckie przed zarejestrowaniem w WKI, a instruktorstwo posiada certyfikat PZJ na szablone.

tel.: 603-704-585 www.arvena.pl

WIOSKA INDIANKA

TOPAI

Odkryj z nami niezwykłą kulturę Indian!

Dla Indian życie było sztuką przetrwania, wtopieniem w naturę, współgraniem z nią i z innymi ludźmi, szukaniem w niej własnego człowieczeństwa. Wierzyli oni w równość wszystkich stworzeń na ziemi i darzyli je szacunkiem. Na tych właśnie zasadach opiera się program realizowany w Wiosce Indiankiej Topai.

Wioska Indianka Topai znajduje się w miejscowości Olszanka, na terenie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, 30km od Lublina.

Na zwiedzających Wioskę Indianką czekają indiańskie namioty tipi, są one rekonstrukcją tipi zamieszkiwanych przez Indian Ameryki Północnej.

W ich wnętrzu znajdują się ekspozycje związane ze zwyczajami i kulturą Indian.

Goście odwiedzający wioskę mogą spróbować swoich sił strzelając z łuku, dzieci mogą wziąć udział w wyścigach jaszczurek, polowaniu na węże lub biegu na narciach Szoszonów.

Na dzielnym odkrywców czeka ścieżka bosych stóp. Na terenie wioski znajdują się wieże widokowe, z których można obserwować ptactwo i dziką zwierzynę.

Na dzieci czekają przyjaźnie nastawione zwierzęta: konie, osiołek, kozy.

W części rekreacyjnej znajduje się dmuchana jadalnia, dmuchaniec z kolorowymi płótkami, mała jadalnia, łna jazdowa, labirynt ze słomy oraz trampolina. Część dmuchańców znajduje się pod zadaszeniem.

Odwiedzają nas grupy szkolne i przedszkolne oraz półkolonie. Zajmujemy się również organizacją urodzin, komunii oraz przyjęć rodzinnych.

Nowością są warsztaty indiańskie organizowane w każdą sobotę, na które zapraszamy dzieci wraz z rodzicami. Będą one okazją do wspólnej zabawy oraz wejścia w niesamowity świat Indian. Po zakończeniu warsztatów rozpalamy ognisko. Zajęcia odbywają się bez względu na pogodę, w czasie deszczu mamy do dyspozycji zadaszenie, a ognisko palimy w tipi!

Wioska Indianka czynna jest w każdą sobotę od 10 do 19, natomiast warsztaty odbywają się w godzinach 11-14. Gości indywidualnych lub grupy zorganizowane chcące odwiedzić nas w tygodniu lub w niedzielę prosimy o wcześniejszy kontakt telefoniczny w celu ustalenia wolnego terminu.

Zapraszamy również do skorzystania ze specjalnego programu wakacyjnego!

Wstęp dla gości indywidualnych:
Dziecko-4zł / Osoba dorosła-6zł / Zabawa na dmuchańcach-6zł cały dzień

Grupy zorganizowane:
15zł/ dziecko, opiekunowie przedszkolni bezpłatnie.

Kontakt:
Szczegóły na naszej stronie internetowej www.topai.pl i Facebooku www.facebook.com/wioskaoltopai
Ośrodek hipoterapii i onoterapii Przygoda - Olszanka 62.23-110 Krzczonów

II GMINNY DZIEŃ DZIECKA

